

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Promet
Modul: Logistika

TRANZITNI POSTOPKI V SKUPNOSTI

Mentor: Drago Kajtezović Knez, mag.
Lektor: David Križman, prof. slovenščine

Kandidat: Benjamin Jalovec

Ljubljana, september 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju mag. Dragu Kajtezoviću Knezu, za vso pomoč in mnogo nasvetov, ki mi jih je nudil ob izdelavi diplomskega dela. Obenem se mu globoko zahvaljujem za potrpežljivost, kljub predolgemu odlašanju izdelave diplomske naloge.

Zahvaljujem se Davidu Križmanu, prof. slovenščine, ki je strokovno lektoriral mojo diplomsko nalogo.

Zahvaljujem se tudi gospe Živi Vrbič iz podjetja VERLAG DASHOFER za posredovano gradivo in gospodu Jožetu Podlogarju iz podjetja TRINET, ki mi je prav tako posredoval gradivo.

Zahvaljujem se tudi Miši Račič in podjetju Tavčar A&B d.o.o. za pomoč pri prikazu izvedbe praktičnega primera in pri materialu za praktični primer.

Posebej se zahvaljujem tudi družini in bližnjim za vso podporo, ki so mi jo nudili v času šolanja in izdelave diplomske naloge.

IZJAVA

»Študent/ka Benjamin Jalovec izjavljam, da sem avtor/ica tega diplomskega dela, ki sem ga napisal/a pod mentorstvom mag. Draga Kajtezovića Kneza.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne _____

Podpis: _____

POVZETEK

Slovenija je že z vstopom v Evropsko unijo morala prevzeti vse odgovornosti in obveznosti na carinskem območju Skupnosti in s tem povezane pravne postopke.

Področje raziskovanja bo zajemalo področje izvajanja tranzitnih postopkov v Skupnosti. Predstavili bomo pojme, vrste ter načine izvedbe tranzitnih postopkov, pri čemer so bomo najbolj osredotočili na računalniško podprt tranzitni sistem NCTS, katerega namen, bistvo in izvedbo bomo podrobneje opisali ter predstavili tudi izvedbo s praktičnimi primeri.

KLJUČNE BESEDE

- Skupnost
- Tranzitni postopek
- Carina
- NCTS sistem

ABSTRACT

Slovenia has already joined the European Union should assume all responsibilities and obligations of the Community customs territory and the associated legal proceedings.

Field research will include the scope of the Community transit operations. We will present, concepts, types and methods of carrying out transit operations, whereby we focus on the most computerized NCTS transit system, whose purpose, substance and implementation will be described in more detail, and outline the implementation of practical examples.

KEYWORDS (ali: SCHLÜSSELWORTE)

- Community
- Transit procedure
- Customs
- NCTS system

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE.....	1
1.3	METODE DELA	2
2	SPLOŠNO O CARINI	2
2.1	CARINA SKOZI ZGODOVINO.....	2
2.2	CARINSKI ORGANI V REPUBLIKI SLOVENIJI.....	3
2.3	NALOGE CARINSKE SLUŽBE SPLOŠNO IN V SLOVENIJI	4
2.4	NALOGE SLOVENSKE CARINSKE SLUŽBE	5
2.5	TEMELJNI POJMI CARINSKEGA ZAKONIKA	5
3	TRANZITNI POSTOPKI	10
3.1	POJEM TRANZITNEGA POSTOPKA.....	10
3.2	PRAVNE PODLAGE ZA TRANZIT BLAGA	10
3.3	VRSTE TRANZITNIH POSTOPKOV	11
3.3.1	SKUPNOSTNI TRANZITNI POSTOPEK	11
3.3.2	SKUPNI TRANZITNI POSTOPEK	12
3.3.3	TIR KARNET (TRANSPORT INTERNATIONAUX ROUTIERS).....	12
3.3.4	ATA KARNET (ADMISION TEMPORAIRE – TEMPORARY ADMISSION)	15
3.4	ZAVAROVANJE OZIROMA GARANCIJA CARINSKEGA DOLGA	15
3.4.1	NAMEN ZAVAROVANJA	15
3.4.2	PRAVNI VIRI	15
3.4.3	OBLIKE ZAVAROVANJA	16
3.4.4	GARANT.....	16
3.4.5	OBMOČJE VELJAVNOSTI	16
3.4.6	OPROSTITEV ZAVAROVANJA.....	17
3.4.7	NASTANEK CARINSKEGA DOLGA.....	18
4	RAČUNALNIŠKI TRANZITNI SISTEM NCTS	19
4.1	ZGODOVINA IN RAZVOJ	19
4.2	NAMEN IN BISTVO	20
4.3	POSTOPKI PRI POSAMEZNIH URADIH.....	20

4.3.1	URAD ODHODA	20
4.3.2	URAD TRANZITA.....	21
4.3.3	NAMEMBNI URAD.....	22
4.3.4	ZAKLJUČEK POSTOPKA.....	23
5	PRIMERJAVA SISTEMA NTCS S PREDHODNIM OTS	24
5.1	PREDNOSTI IN SLABOSTI SISTEMA NCTS.....	25
5.2	SOOBSTOJ OTS IN NCTS.....	26
6	SKUPNOSTNI TRANZITNI POSTOPEK NA PRIMERU.....	29
6.1	PRIMER POŠILJKE IZVOZNIKA IZ SRBIJE ZA KUPCA V ITALIJI.....	29
6.1.1	PRIKAZ ZAČETKA ZUNANJEGA SKUPNOSTNEGA TRANZITNEGA POSTOPKA	29
6.1.2	STATUS POOBLAŠČENEGA POŠILJATELJA	30
6.1.3	SPREMLJAJOČI DOKUMENTI KONKRETNEGA POSTOPKA.....	30
6.2	IZVEDBA POSTOPKA V PRIMERU NEDELOVANJA SISTEMA.....	35
6.3	KRITIČNA ANALIZA NCTS SISTEMA	37
6.4	PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA	37
7	ZAKLJUČEK.....	38

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

Z razvojem trgovine in trgovanja z najrazličnejšimi materiali, polizdelki in izdelki se tudi prometna dejavnost, zlasti cestni promet, in mednarodna trgovina povečuje, kar ima za posledico močnejše tokove blaga med različnimi deli sveta. Ker blago v mednarodni menjave prečka različna carinska območja, se pokazala potreba po poenostavitvi izvedbe carinskih postopkov in spremljanja gibanja blaga. Zaradi vse več držav članic Skupnosti in rasti blagovne menjave znotraj Skupnosti in s tretjimi državami je nadzor gibanja carinskega blaga s tradicionalnimi tehnikami postajal vse težje obvladljiv. Z namenom poenostavitve postopkov in lažjega spremljanja gibanja carinskega blaga se danes tudi v izvedbi carinskih postopkov vse bolj uporabljajo sodobne informacijske tehnologije.

Zato smo v diplomski nalogi podrobneje predstavili vse tranzitne postopke, ki se izvajajo v skupnosti, s poudarkom na računalniško podprtem sistemu NCTS, kateri je v zadnjem času povečevanja obsega cestnega prometa postal pomembnejše orodje za dosledno izvajanje in spremljanje vseh tranzitnih postopkov, ki se izvajajo v Skupnosti.

V prvem delu diplomske naloge bo predstavljen razvoj carine in njen pomen skozi čas. V nadaljevanju bodo podrobneje opisani in predstavljeni tranzitni postopki, kateri se izvajajo v Skupnosti in njihova problematika. Nato pa bomo v zadnjem delu diplomskega dela opisali NCTS, ki je računalniško podprt sistem za izvajanje tranzitnih postopkov, tudi v odnosu na predhodni OTS, kar pa bomo podprli tudi s praktičnim primerom izvedbe in predlogi izboljšav, saj so se zaradi povečanja obsega postopkov s tem sistemom začeli pojavljati tudi določeni problemi, kot so izpadi sistema, zahtevno usposabljanje zaposlenih in izredno zahtevna strojna oprema, s tem pa se pojavljajo potrebe po konkretnih nadgradnjah in rešitvah. Cilj naloge je torej predstaviti vse postopke, se osredotočiti na NCTS sistem in zaključiti vse tudi s predstavitvijo na praktičnem primeru.

1.2 PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE

Za samo rešitev problema je potrebno konkretno predstaviti vse postopke, zgodovino in način izvajanja postopkov. V nalogi se bomo omejili in osredotočili predvsem na predlog izboljšav računalniškega tranzitnega sistema NCTS, saj se v sedanjem času pojavljajo predvsem problemi na tem področju, družba pa stremi k popolnemu računalniško podprtemu sistemu, ki pa ima svoje prednosti in tudi slabosti v odnosu na zastarelo obliko papirnega poslovanja.

1.3 METODE DELA

V diplomski nalogi smo uporabili metodo raziskovanja v povezavi z metodo diskripcije, saj smo določena dejstva in pojme raziskovali in na svoj način opisali. Prav tako smo uporabili metodo raziskovanja s primerjalno metodo, saj smo raziskovali zgodovino nastajanja novega sistema v odnosu na predhodni sistem. Z metodo kompilacije smo povzemali dejstva, stališča in rezultate drugih avtorjev in tako prišli do samostojnih zaključkov.

2 SPLOŠNO O CARINI

2.1 CARINA SKOZI ZGODOVINO

Carina je po pričevanju svetopisemskih zapisov obstajala že v srednjem veku in je dajatev, ki se pobira za blago, ki se uvaža v neko določeno carinsko območje.

Sama beseda carina izhaja iz grščine telos(končno plačilo, cilj) in latinščine teluneum(dajatev). Iz teh besed izhaja tudi nemško poimenovanje Zoll in slovenska beseda carina, ki se jo razlaga tudi kot dajatev, ki je pripadala carju.

Carina ni bila vedno dajatev za uvoz in izvoz blaga, temveč se je sama služba, ki je pobirala dajatve, prilagajala tistemu, ki mu je v danih zgodovinskih okoliščinah služila. V srednjem veku je pogosto šlo za pobiranje mostnin, dajatev za prehod mesta ipd. In zato je bila bolj podobna današnji cestnini kot pa carini. Vendar pa je bilo vsem dajatvam skupno to, da je še vedno šlo za dajatev na prevoz, oziroma uporabo določenih objektov in prometnih sredstev in da je šlo za enostaven način pobiranja.

Razvoj trgovine, še zlasti vpliv merkantilizma, je močno pospešil razvoj carin kot modernega instrumenta uravnavanja trgovinske menjave in pospeševanja gospodarstva.

Carina je tako postala zelo močan politični in ekonomski instrument, s katerim so države izvajale tudi ekonomske in politične cilje, kot so:

- reguliranje mednarodne trgovine
- zaščita domačih industrijskih izdelkov
- plačilna in devizna izravnava
- pospeševanje menjave z določenimi državami
- polnjenje državne blagajne

V avstrijskih dednih deželah je bila carina kot gospodarski ukrep uvedena proti koncu 17. in na začetku 18. stoletja, ko je bil uvoz blaga, ki ga je moč izdelati doma, prepovedan. Leta 1775 so bile notranje carine med temi deželami ukinjene. V času Ilirskih provinc, kamor je spadal pretežni del slovenskih dežel, je skušal guverner maršal Marmont z nižjo carinsko stopnjo zavarovati domačo industrijo, hkrati pa je podpiral prihajanje blaga iz Avstrije na jug, zlasti v pristanišče Reko. Leta 1814, po propadu francoske oblasti, so spet začeli veljati stari avstrijski carinski predpisi, Trstu in Reki pa so bili priznani stari privilegiji prostih pristanišč iz leta 1719. V letih

1822 do 1826 so bile med zahodnimi avstrijskimi deželami, kamor je spadalo ozemlje današnje Slovenije, ukinjene vse carinske meje; odtlej so dežele sestavljale enotno carinsko območje.

Leta 1835 je vpeljana sistematična carinska in monopolna ureditev, ki je s spremembami in dopolnitvami veljala do leta 1919, ko je po nastanku Kraljevine SHS začela veljati zakonodaja predvojne Srbije. Leta 1925 je bil sprejet Zakon o splošni carinski tarifi z uvozno in izvozno tarifo, ki je zaključil svoje obdobje v predvojni Jugoslaviji do padca Kraljevine Jugoslavije.

Samostojna Slovenija je uvedla samostojno carinsko območje 8.10.1991, ko se je vzpostavila južna meja in ko se je na tej meji začel izvajati carinski nadzor ob prenosu blaga. Na ta dan je tudi praznik slovenske carine. Dejansko pa se je carinski nadzor začel že v noči s 25. na 26. junij 1991, ko je začela veljati Temeljna ustavna listina o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. Na ta dan je bila ustanovljena tudi Carinska uprava Republike Slovenije. Do uveljavitve slovenskih carinskih predpisov so se v Sloveniji uporabljali predpisi nekdanje SFRJ.

Prvi slovenski carinski zakonik je bil sprejet leta 1994, veljati pa je začel 1.1.1996 in je bil že v večjem delu povzet po novem evropskem zakoniku, saj je Slovenija že izvajala politiko približevanja Evropski uniji. 13. julija je bil sprejet nov Zakon o carinski tarifi, ki se je začel uporabljati 1.1.2001.

Od 1. maja 2004 Republika Slovenija pripada enotnemu carinskemu območju Evropske unije in uporablja carinske postopke, predpisane z Uredbo Sveta št.2913/1992, in skupno carinsko tarifo, predpisano z Uredbo Sveta 2786/87. Gre za predpise Unije, ki imajo nadnacionalni značaj; nacionalni predpisi se lahko uporabljajo le na področjih, ki jih predpisi Unije ne urejajo, pri čemer je treba omeniti, da je pristojnost urejanja carin pristojnost Unije in ne pristojnost države članice.

2.2 CARINSKI ORGANI V REPUBLIKI SLOVENIJI

Naloge Carinske službe v Republiki Sloveniji opravlja Carinska uprava Republike Slovenije, ki je upravni organ v sestavi Ministrstva za finance. Carinsko upravo sestavljajo carinski organi, ki so:

- Generalni carinski urad,
- carinski uradi, ki so kot območne organizacijske enote uprave ustanovljene za posamezno območje,
- izpostave kot notranje organizacijske enote carinskih uradov.

Slika 1: Generalni carinski urad (siol.net)

2.3 NALOGE CARINSKE SLUŽBE SPLOŠNO IN V SLOVENIJI

Carina se je iz potreb pobiranja denarja vladarju postopno razvijala v instrument za izvajanje ekonomske politike posamezne države. Carinske službe v sodobnem času izvajajo najrazličnejše naloge, kot so:

- izvajanje prepovedi in omejitev glede izvoza in uvoza blaga,
- kontrola blaga ob vnosu in iznosu blaga iz države iz vidika varnosti,
- pobiranje raznih dajatev, ki se pobirajo ob uvozu,
- zbiranje podatkov za statistične potrebe,
- naloge, ki so po drugih predpisih prenesene na carinsko službo.

Gre za zelo zahtevne naloge, ki jih izvaja carinska služba kot državni organ na podlagi zakonov in drugih predpisov iz različnih področij.

Pri svojem delu carina uporablja predpise, ki urejajo:

- zunanjetrgovinski sistem,
- carinski sistem,
- davčni sistem,
- finančni sistem in,
- okoljevarstveni sistem.

2.4 NALOGE SLOVENSKE CARINSKE SLUŽBE

Temeljne naloge Carinske službe v Sloveniji so:

- opravljanje carinskega in trošarinskega nadzora nad blagom in carinjenje blaga,
- preprečevanje in odkrivanje prekrškov na področju carinjenja in trošarinskih prekrškov ter drugih kaznivih ravnanj, določenih v predpisih za nadzor nad izvajanjem katerih je pristojna carinska služba,
- opravljanje nadzora nad zakonitostjo, pravilnostjo in pravočasnostjo izpolnjevanja obveznosti, določenih s carinskimi, trošarinskimi in drugimi predpisi, za nadzor katerih je pristojna služba,
- opravljanje nadzora nad prijavo vnosa in iznosa domačih in tujih plačilnih sredstev,
- kontrola vnosa, iznosa in tranzita blaga, za katero so predpisani posebni ukrepi zaradi interesov varnosti, varovanja zdravja in življenja ljudi, živali in rastlin, varstva okolja, varovanje kulturne dediščine ali varstva pravic intelektualne lastnine,
- pobiranje vseh dajatev in trošarin,
- zbiranje podatkov o blagovni menjavi med državami članicami EU,
- izvajanje predpisov Evropske unije in mednarodnih pogodb z delovnega področja službe, sodelovanje in izmenjava podatkov z organi Unije, pristojnimi organi držav članic EU in drugih držav, mednarodnimi organizacijami in združenji s področja carinskega in trošarinskega sistema.

2.5 TEMELJNI POJMI CARINSKEGA ZAKONIKA

Država vsako področje ureja z določenimi predpisi, pojmi. Te pojme je potrebno natančno poznati, saj so v zakonih, s čimer je posamezno področje zakonsko opredeljeno in jasno za uporabo.

Carinski zakonik je rezultat pravne regulative Skupnosti in skupaj s carinsko tarifo in drugimi uredbami določa carinsko pravo Skupnosti. Carinski zakonik je razdeljen na dele in v prvem delu se srečamo s carinskimi predpisi, ki veljajo za druga področja, uporablja :

- v trgovini med Skupnostjo in državami nečlanicami,
- za blago, ki je zajeto v Pogodbi o ustanovitvi Evropske skupnosti za premog in jeklo, Pogodba o ustanovitvi Evropske gospodarske skupnosti, ali Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti za atomsko energijo (CZ, 1. člen).

Iz tega sledi, da se uporabljajo tri pojmi: Carinski postopki, carinsko območje (skupnosti v območju tretjih držav) in blago, kot predmet trgovanja, ki izhajajo iz prvega člena CZ.

Carinski predpisi (carinsko pravo)

Carinski predpisi so carinski zakonik in predpisi Skupnosti, nacionalni predpisi, sprejeti na ravni Skupnosti ali nacionalni ravni itd.,

Blago

Pojem oziroma status blaga v vsakem carinskem sistemu ima osrednje mesto. Je tisti predmet, ki mu carinski postopki določajo pravila. Blago, ki prihaja ali odhaja z carinskega območja, je določeno s pravili in pogoji, če se lahko pojavi na domačem ali tujem trgu. Blago je vse, kar se prodaja v prodajnem smislu, v carinskem smislu pa je drugače, kajti carina je dajatev na uvoz oz. izvoz blaga, in mora biti dejansko blago, s čimer šele nastanejo obveznosti do carinskih organov. Iz tega sledi, da je prvi pogoj za definicijo blaga, da mora biti blago »premična stvar«, druga da mora biti stvar v »oblasti človeka« in tretja, da mora biti v »pravnem pomenu«. Nadaljnji zelo pomemben pogoj pa - da bi bila stvar lahko blago - je, da jo je mogoče vpisati kot tarifo. To je pomembno, saj omogoča enostavno prepoznavanje obveznosti do te stvari. Ko neko stvar uvrstimo med tarifo, vemo, kakšnim dajatvam podleže in kateri ukrepi trgovinske politike se morajo izvajati. Tako lahko rečemo, da je blago v carinskem smislu vsaka premična stvar, ki je v pravnem prometu in se lahko uvrsti v carinsko tarifo oz. je vsaka premična opredmetena stvar, ki je v pravnem prometu.

Skupnostno in neskupnostno blago

Celotna zasnova Carinskega zakonika temelji na razmejitvi med skupnostim in neskupnostnim blagom. Skupnostno blago je tisto blago, ki ga zakon s carinskimi ukrepi posredno ščiti pred neskupnostnim blagom. Za neskupnostno blago je na carinskem območju ves čas predviden sistem carinskega nadzora in carinskih postopkov, za skupnostno blago pa, če želi zapustiti carinsko območje. Carinski zakonik govori o carinskem statusu blaga, kar pojasni ali gre za skupnostno ali neskupnostno blago.

Skupnostno blago se lahko pod določenimi pogoji prevaža preko tretjega ozemlja, ne da bi pri tem izgubilo status blaga, v okviru postopka notranjega tranzita pod določenimi členi.

Neskupnostno blago pa pomeni vse ostalo blago, brez skupnega blaga. Vse kar ne ustreza definiciji skupnostnega blaga, je neskupnostno blago.

Carinsko območje

Je območje kjer se enotno uporabljajo carinski predpisi Skupnosti. Enotno pa pomeni:

- enotno obravnavo blaga, ki se vnaša v carinsko območje. Velja ne glede na to, kdo ga je izdal ali uvozil in tako ostaja enotni trg in enotna carinska obravnava blaga,
- za vso blago, ki je vneseno v to območje, je šteto, da je neskupinsko blago, razen če ni zanj dokazila, da gre za skupinsko blago.

Carine

Carine so dajatve, ki jih pripiše država in so vezane na prehod blaga preko meja. Plačujejo se glede na uvoz, izvoz ali tranzit.

Dajatve z enakim učinkom

So dajatve, ki jih prepíše država in ki se plačujejo na prehod blaga meje, torej na uvoz in izvoz blaga z namenom, da uvoz ali izvoz podražijo. Ne velja pa za domače blago, saj učinkujejo kot (zaščitene) carine, ne da bi formalno bile carine. (npr: taksa za uvozno dovoljenje, prevozne takse...).

Kmetijske dajatve

So dajatve, ki se pobirajo v okviru skupne kmetijske politike in na osnovi za določene predelane proizvode veljavnih posebnih predpisov.

Ukrepi trgovinske politike

Sprejemajo se v okviru skupnostnih predpisov za uvoz in izvoz blaga, pa tudi nadzorni in zaščitni ukrepi, količinske omejitve ali kvote in uvozne ter izvozne prepovedi.

Deklarant

Deklarant je oseba, v imenu katere se vloži carinska deklaracija. Deklarant je izdal carinsko deklaracijo v svojem imenu, ali v imenu osebe, za katero je izdelana carinska deklaracija.

Odločba

Odločba je upravni akt, ki je v skladu s carinskimi predpisi. Odločajo o določeni zadevi, ki ima pravni učinek in je določena za eno ali več oseb.

Vzpostavitev carinskega nadzora

To je sporočilo, da je blago v carinskem območju in na predpisanem mestu s strani carinskega organa. Carinski organi lahko blago evidentirajo, označijo ali fizično sprejmejo pod nadzor.

Predložitev blaga

S predložitvijo blaga se sporoči carinskemu organom, kje se uvozno ali izvozno blago nahaja.

Odstranitev blaga izpod carinskega nadzora

Odstranitev blaga izpod carinskega nadzora obstaja takrat, kadar neko ravnanje pripelje do tega, da carinski organi ne morejo več izvajati carinskega nadzora. Odstranitev blaga zajema vsako dejanje ali storitev, ki pripelje do tega, da carinski organi nimajo dostopa do blaga, s čimer je preprečen vsak nadzor oz. kontrola blaga.

Odpust/povračilo

Odpust pomeni odločitev o opustitvi celotnega ali delnega zneska carinskega dolga ali odločitev o razveljavitvi celotnega ali delnega zneska neplačanih uvoznih ali izvoznih dajatev. Povračilo pa pomeni celotno ali delno vračilo plačanih uvoznih ali izvoznih dajatev.

Imetnik carinskega postopka

Imetnik je oseba, za katerega je bila vložena carinska deklaracija, čigar ime je na računu ali pa je v imenu druge osebe.

Oseba

Oseba pomeni vsako fizično osebo, pravno osebo ali več oseb, ki jim je priznana sposobnost izvajanja pravnih aktov, čeprav nima pravnega statusa pravne osebe.

Potniški promet

Za potniški promet gre takrat, kadar gre blago preko meja, ali začasno odhaja s carinskega območja oziroma se vrača.

Potnik

Potnik je vsaka fizična oseba, ki prihaja na carinsko območje Skupnosti, kjer nima običajnega bivališča oziroma je oseba, ki se vrača na običajno bivališče, potem ko je bivala na ozemlju tretje države.

TARIC

Je integrirana tarifa Skupnosti, ki temelji na kombinirani nomenklaturi, ki jo določa Komisija in poleg nomenklature vsebuje še:

- dodatne pododdelke Skupnosti imenovane podštevilke TARIC
- carinske stopnje in druge dajatve
- številčne oznake
- in vse druge podatke, ki so potrebni za uporabo in izvajanje ukrepov Skupnosti

Carinska tarifa

Uporablja se pri izvozu blaga v Skupnost po členu 9 PGS. Sestavljajo jo kombinirana nomenklatura skupaj s stopnjami dajatev ter tarifnimi ukrepi.

Transakcijska vrednost

Je cena, ki je bila plačana za blago ob prodaji za izvoz na carinsko območje ali pa jo je potrebno plačati (prevozni stroški, embalaža, zavarovanje za blago).

Blago v prostem prometu

Za izdelke iz tretjih držav velja, da so v prostem prometu v neki državi članici, če so bile v tej državi opravljene uvozne formalnosti in plačane vse dajatve carine oziroma, če dajatve niso bile v celoti ali delno povrnjene.

Prepustitev blaga

To je dejanje, s katerim carinski organi s pravilnim carinskim postopkom prepustijo blago za namene, v katerega je blago dano. Imetnik lahko začne uporabljati blago.

Prepovedi in omejitve

Prepovedi in omejitve se uporabljajo kadar je za blago določena neka prepoved ali omejitev, zaradi razlogov javne morale, javnega reda, javne varnosti, varstva zdravja in življenja ljudi ter živali.

Začasna hramba

To je vnaprej predvideno časovno obdobje, preden se določi blagu carinsko dovoljeno rabo in je tako pod carinskim nadzorom. Odobreno je s strani carinskih organov, pri tretjem ali pri prejemniku blaga.

Carinska deklaracija

Deklarant določi carinski postopek, v katerega se blago uvede in je dejanje, s katerim oseba v predpisani obliki želi dati blago v določen carinski postopek. Carinska deklaracija je lahko tudi vloga za odobritev dovoljene rabe, obračun dajatev, plačilo dajatev.

Carinsko dovoljena roba

Pomeni uporabo blaga, ki je uvoženo ali izvoženo, ali blago, ki se nahaja na carinskem območju in je odobreno s strani carinskih organov pod carinskim nadzorom.

Carinski postopek

Carinski postopek se začne z vložitvijo carinske deklaracije. Oseba, ki vloži deklaracijo, je imetnik postopka. Postopkov je osem: sprostitev v prosti promet, tranzit, carinsko skladiščenje, aktivno plemenitenje, predelava pod carinskim nadzorom, začasni uvoz, pasivno oplemenitenje in izvoz.

Carinski postopki z ekonomskim učinkom

So tisti postopki, ki predvidevajo uporabo z namenom pridobitve določene ekonomske koristi npr: carinsko skladiščenje, začasni uvoz...

Carinski urad

Je vsak urad v katerem se opravljajo carinske formalnosti. V Sloveniji so to Generalni carinski urad, Carinski urad in carinska izpostava.

3 TRANZITNI POSTOPKI

3.1 POJEM TRANZITNEGA POSTOPKA

Blago, ki se vnese na carinsko območje Skupnosti, je od trenutka vnosa pod carinskim nadzorom. Za to blago mora biti določena carinsko dovoljena raba ali uporaba blaga. To pomeni, da se mora začeti carinski postopek (možen tudi vnos blaga v prosto cono, ponovni izvoz, uničenje ali odstop blaga carini). Če se ta postopek ne prične že ob vnosu blaga, se mora blago v tranzitnem postopku prepeljati do carinskega organa, kjer se začne tak carinski postopek.

Tranzitni postopek je carinski postopek, ki omogoča, da se blago prepelje med dvema na carinskem območju ležečima krajema ali med več v tranzitni postopek udeleženi državami, ne da bi bilo treba za blago plačati uvozne dajatve.

Blago, ki se prevaža v tranzitnem postopku je pod carinskim nadzorom in za morebitno neizpolnitev obveznosti iz tranzitnega postopka mora biti vedno vložena ena izmed oblik zavarovanja. Obstaja več vrst tranzitnih postopkov:

- skupnostni tranzitni postopek (ES),
- skupni tranzitni postopek (ES-EFTA),
- tranzit na podlagi zvezka TIR,
- tranzit na podlagi zvezka ATA,
- tranzit na osnovi Renskega manifesta,
- tranzit na osnovi obrazca 302, predvidenega v sporazumu med pogodbenicami Severnoatlatskega pakta o statusu njihovih sil, ki je bil podpisan v Londonu (19.6.1951).

Najpomembnejši tranzitni postopek v EU je vsekakor skupnostni/skupni tranzitni postopek. Skupnostni, ali skupni tranzit je tudi računalniško podprt, saj se zanj obvezno vlaga elektronska carinska deklaracija, ki je podprta z NCTS (New Computerised Transit System) računalniškim sistemom.

Trenutno so v skupnostni tranzitni postopek vključene:

- države članice EU (skupaj z Andoro in San Marinom),
- države EFTA (Švica, z Lichtensteinom, Islandijo in Norveško).

3.2 PRAVNE PODLAGE ZA TRANZIT BLAGA

Skupnostni tranzit:

- Uredba Sveta (EGS) št.2913/92 o CZ Skupnosti, člani 91 – 97, in 163 - 167;
- Uredba Komisije (EGS) št.2454/93 IUCZ, člani 313 – 462a;
- ZICPES, Uradni list RS, št. 25/04 in 111/07;

Skupni tranzit:

- Konvencija o skupnem tranzitu z dne 20. maja 1987 (UL L 226, 18. 8. 1987);

- Konvencija o poenostavitvah formalnosti pri blagovni menjavi (UL L 134, 22. 5. 1987)
- Carinska konvencija o mednarodnem prevozu blaga na podlagi TIR zvezkov (UL L 252, 14. 9. 1978), vključno z vsemi spremembami.

3.3 VRSTE TRANZITNIH POSTOPKOV

3.3.1 SKUPNOSTNI TRANZITNI POSTOPEK

Skupnostni tranzitni postopek temelji na Carinskem zakoniku Skupnosti in poteka na carinskem območju Skupnosti. Oznaka T1 se uporablja za zunanji skupnostni tranzitni postopek (ne da bi se za blago računale uvozne dajatve), oznaka T2 pa za notranji skupnostni tranzitni postopek. To pa pomeni, da se skupnostno blago izvaža v državo EFTA in se po zaključenih izvoznih formalnostih prepelje v državo EFTA v skupnem tranzitnem postopku (primer je prevoz blaga po cesti iz Ljubljane v Zurich v Švici).

Skupnostni tranzitni postopek se uporabi tudi za prevoz skupnostnega blaga med deli carinskega območja Skupnosti in deli tega območja, v katerem ne velja direktiva o harmonizaciji davkov, med katere spadajo:

- Alandski otoki,
- Atos,
- Kanalski otoki,
- Francoska Gvineja,
- Martinique,
- Reunion.

V teh primerih, kot tudi pri prevozu blaga med Skupnostjo in Andoro oziroma San Marinom, se uporablja T2F.

Blago ima lahko status skupnostnega ali neskupnostnega blaga. Skupnostno blago pomeni blago, ki je:

- v celoti proizvedeno ali pridobljeno na carinskem področju Skupnosti in ne vsebuje blaga, uvoženega iz držav ali ozemelj, ki niso del carinskega območja Skupnosti,
- uvoženo iz ozemelj, ki niso del carinskega območja Skupnosti, in je sproščeno v prost promet,
- proizvedeno ali pridobljeno na carinskem območju Skupnosti bodisi izključno iz blaga navedenega v drugi alineji bodisi iz blaga navedenega v prvi ali drugi alineji.

Neskupnostno blago pomeni vse blago, razen zgoraj naštetega. Obstajata dve kategoriji skupnostnega tranzitnega postopka, in sicer:

- T1 (zunanji tranzit),
- T2 (notranji tranzit),

ki ne izražata statusa blaga, ki se prevaža.

3.3.2 SKUPNI TRANZITNI POSTOPEK

Skupni tranzitni postopek določa, da se carine, trošarine, DDV in druge takse na blago opustijo med njegovim prevozom od urada odhoda do namembnega urada. Gospodarski subjekti ga lahko uporabijo za lažji prevoz blaga iz ene pogodbenice v drugo. Skupni tranzitni postopek vodijo carinske uprave različnih pogodbenic preko mreže carinskih uradov (tranzitni uradi, uradi odhoda, namembni uradi ter uradi zavarovanja). Skupni tranzitni postopek se začne na uradu odhoda in se zaključi, ko se blago in tranzitna deklaracija predložita namembnemu uradu v skladu s predpisi o tranzitu. Carinski urad vrne uradno prejet izvod tranzitne deklaracije uradu odhoda (ali centralnemu uradu v državi odhoda).

V kolikor ni nobenih nepravilnosti, carinski urad v državi odhoda zaključi tranzitni postopek in s tem obveznost glavnega zavezanca preneha.

Glavni zavezanec ob predložitvi tranzitne deklaracije na uradu odhoda zaprosi za vključitev blaga v tranzitni postopek. Po sprostitvi blaga v tranzit je glavni zavezanec odgovoren, da se namembnemu uradu predloži nepoškodovano blago s tranzitno deklaracijo v predpisanem roku.

Glavni zavezanec je odgovoren tudi za plačilo vseh dajatev in drugih bremenitev, ki jih je potrebno plačati, če nastanejo nepravilnosti. Odgovoren je tudi za predložitev zavarovanja, ki krije znesek dajatev in drugih bremenitev, opuščenih med prevozom blaga (kadar ni izvzet z zakonodajo ali pooblastilom).

Zavarovanje je lahko v obliki gotovinskega depozita ali izjave finančne ustanove kot garanta.

Obstajata dve kategoriji skupnega tranzitnega postopka T1 in T2, ki izražata status blaga, ki se prevaža.

Postopek T1 zajema prevoz neskupnostnega blaga z opustitvijo ukrepov, ki se ponavadi uporabljajo za uvoz tega blaga.

Postopek T2 pa zajema prevoz skupnostnega blaga z opustitvijo ukrepov, ki se ponavadi uporabljajo za uvoz tega blaga v države EFTE.

3.3.3 TIR KARNET (Transport Internationaux Routiers)

Eden pogostejših tranzitnih postopkov, ki poteka preko območij več držav, se izvaja na podlagi zvezka TIR.

Slika 2: TIR Karnet (vir: www.transfluvia.be)

Pravna podlaga je Konvencija o mednarodnem prevozu blaga na podlagi zvezka TIR iz leta 1975.

Postopek TIR omogoča transport blaga od odhodne v namembno državo preko ozemelj več držav, ne da bi bilo blago med potjo pregledovano in ne da bi se zahtevale dajatve in zavarovanja. Ta postopek bistveno poenostavlja in poenoti različne postopke, ki bi jih sicer morali izvajati prevozniki v posameznih državah.

Postopek tranzita je na podlagi TIR konvencije poenostavljen z:

- uporabo enotnega obrazca carinske deklaracije (zvezek TIR), v katerem je zajeto potrebno število talonov in kuponov za prevoz skozi vse države na območja v katerih se bo blago prevažalo,
- enotno pravno podlago in interpretacijo carinske konvencije o mednarodnem transportu blaga na podlagi zvezka TIR,
- zgotovitvijo enotnega zavarovanja (jamstvom določene jamstvene organizacije).

Glavne značilnosti TIR so:

- blago spremlja mednarodno priznan dokument (TIR), ki zagotavlja dokazilo o obstoju zavarovanja blaga in se v vseh državah odhoda, tranzita in namembnih državah uporablja kot listina za carinsko kontrolo,
- blago se prevaža v zabojnikih ali v odobrenih vozilih s carinsko oznako (glej sliko 3),
- v času prevoza TIR so carine in davki začasno opuščeni in zavarovani z verigo mednarodno veljavnih zavarovanj,
- ukrepe za carinsko sprejete v državi odhoda, sprejmejo tudi države tranzita in namembne države.

*Slika 3: Označevanje odobrenega vozila za prevoz s TIR karnetom
(vir:www.unit6.nl)*

Obrazec TIR je mednarodno predpisan in je v vseh državah enak. Gre za zvezek s platnicami in ustreznim številom listov, ki pa je odvisno od števila držav, skozi katere bo potekal prevoz. Na prvi strani so navedeni podatki o izdajatelju, ime prevoznika, rok veljavnosti, številka, odhodni in namembni carinski urad, vrednost blaga in podpis ter pečat izdajatelja. Na drugi strani platnic je garancija prevoznika in garanta ter njune obveznosti. Kupon je del lista, ki se iztrga iz zvezka. V zvezku so beli listi, ki služijo za opiranje postopka pri odhodnih oziroma medpotnih carinskih uradih, in zeleni listi, ki služijo za zapiranje postopka. Zeleni kupon je sestavljen iz zgornjega večjega dela in spodnjega manjšega dela. Zgornji del zadrži namembni carinski urad, spodnji del pa se vrne odhodnemu carinskemu uradu in služi kot dokazilo o prejemu blaga. Talon je del, ki ostane v zvezku.

Da so izpolnjeni vsi pogoji za izvedbo tranzita na podlagi zvezka TIR morajo biti vozila in zabojniki opremljeni pravilno, kar je potrebno dokazovati s certifikatom o ustreznosti. Predložiti je potrebno tudi pravilno izpolnjen in veljaven zvezek TIR, transportna sredstva pa morajo biti tudi opremljena s tablicami TIR, kot je vidno na sliki 3.

3.3.4 ATA KARNET (Admission temporaire – temporary admission)

ATA karnet je namenjen hitrejšemu in cenejšemu pretoku blaga preko meja, omogoča pa tudi direktni prehod v enega od izbranih carinskih postopkov. To je v osnovi listina, ki se uporablja kot dokument o jamstvu za carinske in druge dajatve pri začasnem uvozu ali izvozu blaga. Konvencija je bila sklenjena leta 1961 v Bruslju, njen cilj pa je olajšanje začasnega uvoza ali izvoza blaga z odpravo carinskih deklaracij posameznih držav in zagotovitev ustreznega sistema jamstev za plačilo carinskega dolga, če blago ne bi bilo iz kakršnega koli razloga znova izvoženo v predpisanem roku. Uporablja se tudi za začasen uvoz blaga znotraj ali izven Skupnosti za posebne namene, kot so na primer razstavniki eksponati za sejem in ostala oprema, ki se po končanem sejmu ali prireditvi mora ponovno vrniti v državo, iz katere se je postopek začasnega izvoza začel.

Za izdajanje zvezka ATA so po navadi odgovorna nacionalna zavarovalna združenja (gospodarske zbornice), ki delujejo skupaj v zavarovalni verigi, ki pa jo upravlja Mednarodna trgovinska zbornica. Uporaba ATA karneta v primerjavi s TIR karnetom je mnogo manjša.

Zvezek ATA je podobno kot TIR zvezek sestavljen iz več listov. Vrsta in število listov sta odvisna od števila držav, skozi katere blago potuje ali se začasno uvaža. Sestavljen je iz zelenih platnic in belih, rumenih in modrih listov, glede na namen. Vsak list je sestavljen iz talona oziroma kontrolnega odrezka, kateri ostane v zvezku, in kupona, ki ga zadrži carinski organ in služi kot carinski dokument. Kuponi se delijo na tri dele: v prvem se ponavljajo navedbe iz prve strani platnic, drugi del vsebuje izjavo imetnika, tretji del pa izpolni carinski organ. Zadnja stran kupona vsebuje enako specifikacijo blaga, kot je navedena na drugi strani sprednje platnice. Pri uvozu in izvozu odpadejo dodatne garancije, saj je blago v ATA karnetu zavarovano z mednarodno garancijo v okviru verige garantov podpisnic konvencije o karnetu ATA.

3.4 ZAVAROVANJE OZIROMA GARANCIJA CARINSKEGA DOLGA

3.4.1 Namen zavarovanja

Carine in druge bremenitve se začasno opustijo, ko je blago dano v skupni/skupnostni tranzit. Da pa bi se zagotovilo plačilo dajatev in drugih bremenitev, kadar nastane carinski dolg med tranzitno operacijo, mora glavni zavezanec položiti zavarovanje.

3.4.2 Pravni viri

Pravna podlaga za tranzitne garancije so:

- člen 10 Konvencije, člani od 5 do 7, od 12 do 15, od 48 do 61 in člen 118 Dodatka 1 k tej konvenciji,
- priloge 1, 3 in 4 k Dodatku 1 in
- priloge od B1 do B7 k Dodatku 3;
- člani 94, 95 in od 189 do 200 CZS;
- člani 342, od 345 do 348, od 372 do 384 in 450c IDC ter

- priloge 44c, 46b, 47a, od 48 do 51, 51a, 51b in 54 IDC.

3.4.3 Oblike zavarovanja

Zavarovanje se lahko položi v obliki gotovinskega pologa ali prek garanta. Zavarovanje je lahko posamezno ali skupno, odvisno od tega ali krije eno tranzitno operacijo ali več operacij. Posamezno zavarovanje prek garanta je lahko v obliki kuponov, ki jih garant izda glavnim zavezancem. Pri uporabi skupnega zavarovanja gre za poenostavitev standardnih pravil o tranzitu, zato je zanjo potrebno dovoljenje.

3.4.4 Garant

Garant je fizična ali pravna tretja oseba. Garant in glavni zavezanec ne smeta biti ista pravna ali fizična oseba. Garant mora imeti sedež v pogodbenici, kjer se položi zavarovanje, odobriti pa ga morajo pristojni organi.

3.4.5 Območje veljavnosti

Zavarovanje je na splošno veljavno samo za pogodbenice, ki so udeležene v skupni tranzitni operaciji. Izjemoma so posamezna zavarovanja v obliki gotovinskega pologa ali s kuponi veljavna za vse pogodbenice.

Možna je omejitev območja veljavnosti v primeru kadar je zavarovanje veljavno samo za udeležene pogodbenice. Garant lahko v zavarovalnem dokumentu prečrta ime pogodbenice ali pogodbenic Kneževine Andore ali Republike San Marino. Posledično je zavarovanje veljavno v vseh pogodbenicah in državah, ki niso prečrtane, vendar pa je treba opozoriti, da zavarovanje ne krije skupnih tranzitnih operacij v Andoro ali iz nje, ali v San Marino in iz njega, ker se Konvencija tam ne uporablja.

V skupnostnem tranzitu je zavarovanje veljavno v vseh državah članicah EU, Kneževini Andori in Republiki San Marino. V primeru, da Evropska skupnost, Kneževina Andora in Republika San Marino v zavarovalnem dokumentu niso prečrtane in glavni zavezanec upošteva pogoje uporabe zavarovanja, lahko položi zavarovanje, ki so ga sprejeli ali dodelili pristojni organi pogodbenice, ki ni Skupnost, za skupnostno tranzitno operacijo v Evropski skupnosti in/ali med Evropsko skupnostjo in eno od navedenih držav.

1.5. Preglednica zavarovanja

Obseg Območje	Posamezno zavarovanje			Skupno zavarovanje
	gotovinski polog	prek garanta	s kuponi	
	ena operacija	ena operacija	ena operacija	več operacij
	neomejena veljavnost	možna omejitev	neomejena veljavnost	možna omejitev
Blago iz Priloge I Dodatka I h Konvenciji/P riloga 44C IDC	brez možne omejitve	brez možne omejitve	možna omejitev	možna omejitev
Zahtevani znesek zavarovanja	100 % vseh carin in drugih bremenitev	100 % vseh carin in drugih bremenitev	100 % vseh carin in drugih bremenitev	100 % *) 50 % *) 30 % *) 0 % **) referenčnega zneska
Čas veljavnosti zavarovanja	se ne uporablja	se ne uporablja	največ eno leto po datumu izdaje	dve leti (možno eno podaljšanje za dve leti)
Dokazilo, da je bilo zavarovanje položeno	gotovinski polog glavnega zavezanca	zavarovalni dokument v skladu s Prilogo B1 Dodatka III h Konvenciji/člen om 49 IDC	kupon za posamezno zavarovanje TC 32	*) potrdilo o skupnem zavarovanju TC 31 **) potrdilo o opustitvi zavarovanja TC 33

Opomba: Kadar si urad zavarovanja in urad odhoda izmenjujeta podatke o zavarovanju, tako da uporabljata informacijsko tehnologijo in računalniško omrežje, se uradu odhoda ne predložijo potrdila o skupnem zavarovanju TC 31 ali potrdila o opustitvi zavarovanja TC 33.

Slika 4: Območje veljavnosti zavarovanja (vir: Tranzitni priročnik, str. 115)

3.4.6 OPROSTITEV ZAVAROVANJA

Oprostitev zavarovanja je možna pod določenimi pogoji v naslednjih primerih:

- če je dolžnik ali oseba, ki bi lahko postala dolžnik, javni organ,
- če je dolžnik ali oseba, ki bi lahko postala dolžnik, mednarodna organizacija,
- za določene vrste prevoza (prevozi po zraku, prevoz blaga po Renu, prenos po cevovodih, prevozi, ki jih opravljajo železniške družbe držav članic),
- na podlagi dovoljenja za opustitev zavarovanja (gre za poenostavitev v tranzitnem postopku).

3.4.7 NASTANEK CARINSKEGA DOLGA

Nastanek carinskega dolga v tranzitnem postopku je največkrat povezan z nepravilnostmi pri vodenju postopka. Ker je blago v tranzitu pod carinskim nadzorom, se upoštevata naslednji pravni podlagi za nastanek carinskega dolga:

- 203. člen CZ: nezakonita odstranitev blaga izpod carinskega nadzora (primer je, da blago ni bilo predloženo namembnemu uradu ali pooblaščenemu prejemniku, ker je bilo ukradeno);
- 204. člen CZ: neizpolnitev ene od obveznosti postopka (npr. neizpolnjevanje odločb o obvezni poti, nepojasnjena prekoračitev roka za predložitev blaga namembnemu uradu).

V primeru nastanka dolga zaradi odstranitve izpod carinskega nadzora je carinski dolžnik oseba, ki odstrani blago izpod carinskega nadzora (npr. tat blaga). Carinski dolžnik je tudi glavni zavezanec, ki kot odgovorna oseba za pravilno izvedbo postopka ni izpolnil svojih obveznosti. Dolžniki lahko postanejo še druge osebe, kot so prevoznik ali prejemnik blaga, če sta sokrivca pri odstranitvi blaga.

V primeru, da se kraja, kjer je bilo blago odstranjeno izpod carinskega nadzora, ne da ugotoviti v 10 mesecih, velja domneva, da je carinski dolg nastal v kraju, kjer je bilo blago uvedeno v tranzitni postopek.

4 RAČUNALNIŠKI TRANZITNI SISTEM NCTS

NCTS (New Computerised Transit System) je računalniški sistem za podporo tranzitnemu postopku. Uporablja se v vseh državah Evropske unije, zato ga imenujemo tudi skupnostni tranzitni postopek.

Razlog uvedbe NCTS računalniškega sistema je prilagajanje carinskih uprav potrebam hitrega in prožnega trgovanja, ter spremljanje nenehnih sprememb v poslovnem okolju. Temelji predvsem na uporabi naprednih računalniških sistemov in elektronske obdelave podatkov ter zagotavlja učinkovitejše upravljanje, kot predhodni sistem (OTS), ki je temeljil na listinah.

4.1 ZGODOVINA IN RAZVOJ

Leta 1999 je znotraj držav EFTE, EU in štirih Višegrajskih držav (Poljska, Madžarska, Slovaška, Češka), ki so izvajale skupni tranzitni postopek, nastopila tako imenovana tranzitna kriza. Evropska komisija in parlament sta na eni strani ugotavljala veliko število goljufij na področju tranzita, na drugi strani pa so se predvsem transportna podjetja in špedicije pritoževale nad počasnostjo in togostjo papirnega sistema. Posledica tega je uvedba NCTS sistema, ki je potekal postopoma, oziroma v več fazah. Začelo se je s fazo 2.0, nadaljevalo s fazo 3.1, v katero se je leta 2004 vključila tudi Slovenija, v aktivni fazi pa je faza 3.2.

Faza 3.1 pokriva vse osnovne postopke pri uradu odhoda, tranzita in namembnem uradu. Omogoča elektronsko spremljanje in pošiljanje vseh sporočil, ki so potrebna za izvedbo tranzitnega postopka. Faza 3.2 pa je nadgradnja faze 3.1, kar pomeni elektronsko upravljanje z garancijskim sistemom, elektronske poizvedovalne postopke ter možnost pridobitve elektronske informacije o pooblaščenem prejemniku, ki mu je pošiljka namenjena, in vse to pri uradu odhoda. Faza 3.2 se je začela uvajati v prve države v drugi polovici leta 2004, leta 2005 pa je CU RS prešla v drugo fazo tranzitnega informacijskega sistema, in sicer v fazo 3.2.1, ki vključuje tudi sistem upravljanja zavarovanj (GMS – Guarantee management system). V fazi 3.2.1 se v sistemu NCTS poleg ostalih pomembnih informacij nadzira tudi poraba referenčnega zneska zavarovanja.

Konec leta 2005 se je začela izvajati faza 3.2.2, ki poleg vsega naštetega vključuje še elektronske poizvedovalne postopke.

Z letom 2009 pa je sledil prehod na fazo 4, ki uvaja nov poizvedovalni postopek:

- poizvedovalni postopek začnejo carinski organi države odhoda (Oddelek za tranzit pri Carinskem uradu Nova Gorica) najkasneje 7. dan po preteku roka za predložitev pošiljke na namembnem uradu; glavni zavezanec bo za nerazdoločene deklaracije, začete po 1.7.2009, v tem primeru obveščen z elektronskim sporočilom IE140
- zahtevek zaradi neprispele pošiljke (ki nadomešča sedanje pisno obvestilo TC23)
- glavni zavezanec je dolžan carinskemu organom odgovoriti na prejeto sporočilo IE140 v roku 28 dni in sicer s sporočilom IE141 - Informacija o neprispeli pošiljki. Glavni zavezanec po potrebi vzporedno s sporočilom IE141 v Oddelek za tranzit pri CU Nova Gorica pošlje še morebitna papirna

dokazila in informacije vezane na nezaključen postopek. Podrobnejša navodila o izvajanju poizvedovalnega postopka sledijo naknadno.

Ostala NCTS sporočila in njihove funkcionalnosti (npr. IE045 - obvestilo o zaključku) ostanejo po 1.7.2009 nespremenjena.

4.2 NAMEN IN BISTVO

Osnovni namen informatizacije izvajanja skupnostnega tranzita (NCTS) je v zagotavljanju hitrejšega pretoka blaga in varnosti, ki jo NCTS nudi. Tako NCTS zagotavlja, da prispejo podatki tranzitnih deklaracij na namembni urad pred prispetjem blaga. Na namembnem uradu je omogočena avtomatska primerjava podatkov med podatki urada odhoda in prijavo ob prispetju in v primeru, da pošiljka ne prispe na namembno lokacijo v predpisanem roku, se samodejno sproži na uradu odhoda opozorilo. Kot takšen predstavlja NCTS odgovor na prilagajanje potrebam hitrega in prožnega trgovanja in sledenje nenehnim spremembam v poslovnem okolju. Glavni cilji NCTS sistema so v povečevanju uspešnosti tranzitnih postopkov, kot tudi v preprečevanju goljufij in pospeševanju transakcij, opravljenih v skladu s tranzitnim postopkom.

4.3 POSTOPKI PRI POSAMEZNIH URADIH

Ko je pošiljka natovorjena na prevozno sredstvo, katero prispe na enega od uradov odhoda, je potrebno narediti tranzitno listino (NCTS dokument). Vsi zahtevani podatki za izpolnitev le-te se vnesejo preko računalnika na uradu odhoda na podlagi dokumentov, ki jih predloži voznik pošiljke. Vnos je lahko ročen, lahko pa se podatke pridobi v elektronski obliki od špediterja s sporočilom IE15. Ko špediter pošlje izpolnjen NCTS dokument na urad odhoda oz. na carinski urad, dobi nazaj posredovano sporočilo IE29, s čimer je dovoljena odprema pošiljke. Zatem špediter natisne obrazec STVL (spremna tranzitna/varnostna listina), ki spremlja pošiljko vse do namembnega urada, kateri prejme sporočilo IE01, s katerim se napove prihod pošiljke. Ob prihodu pošiljke na namembni urad pa le-ta pošlje sporočilo IE06 na odhodni urad. Po opravljeni kontroli namembni urad pošlje uradu odhoda še rezultate s sporočilom IE18 in v kolikor se vsi podatki ujemajo, je s tem tranzit zaključen. O zaključku nazadnje še urad odhoda obvesti špediterja s sporočilom IE45. To je na kratko strnjen celotni postopek, v nadaljevanju pa še nekaj besed o posameznem uradu.

4.3.1 Urad odhoda

Pri uradu odhoda se iz strani deklaranta predloži blago in tranzitna deklaracija, ki mora vsebovati vse zahtevane podatke in ustrezati specifikacijam sistema, kar sistem samodejno preveri. Deklarant pošlje te podatke uradu odhoda s sporočilom IE15. Urad mora preveriti vse prevozne in druge listine ter najbolj ključen podatek, veljavnost zavarovanja. Ko urad opravi celotno kontrolo, prepusti blago v tranzit, ki mu program dodeli številko (MRN) s sporočilom IE28. Urad natisne listino, ki spremlja blago. Nazadnje pošlje deklarantu tudi obvestilo za prepustitev pošiljke v tranzitni postopek s sporočilom IE29. Po sprejemu deklaracije urad odhoda določi

tudi rok, v katerem mora biti blago predloženo namembnemu uradu. Urad odhoda lahko že na začetku zavrne deklaracijo, če le-ta vsebuje napačne podatke, kar pa lahko deklarant popravi in ponovno vloži.

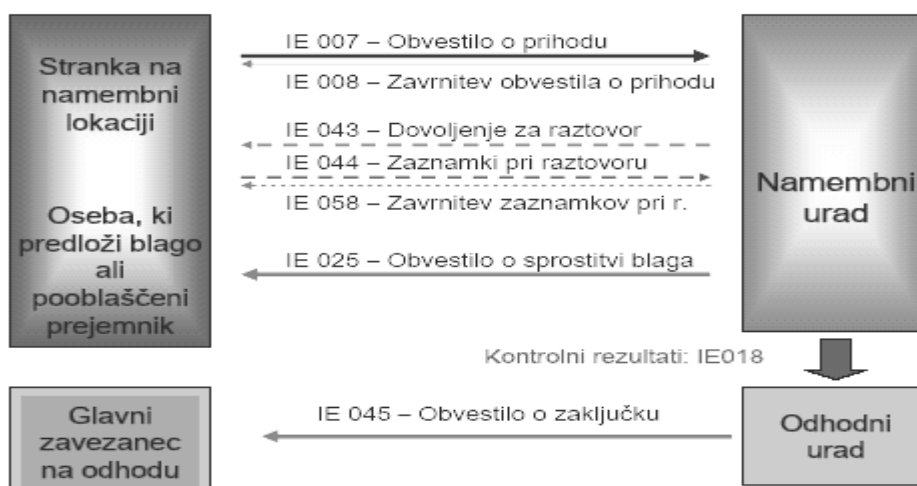
Slika 5: Izmenjava sporočil pri odpremi blaga (vir: NCTS navodila, Trinet Informatika d.o.o.)

4.3.2 Urad tranzita

Ko pošiljka prispe na urad tranzita, ki je medtem že dobil sporočilo IE50 o nameravanem prihodu pošiljke od urada odhoda, ta samo evidentira prehod pošiljke na osnovi MRN številke. MRN številko se ročno vnese v sistem iz obrazca STVL ali pa z optičnim čitalcem BAR kode. Ko se odčita MRN številka, se uradu odhoda avtomatično pošlje sporočilo IE118, ki pomeni potrditev prehoda meje. Na uradu tranzita se fizično ničesar ne potrjuje, niti se ne zadrži nobenega dokumenta. V primeru, da pošiljka prispe na drug namembni urad, kot je bil v začetku deklariran pri uradu odhoda, ostane sporočilo poslano namembnemu uradu odprto in zato sistem pošlje sporočilo vsem deklariranim uradom in jih obvesti, kdaj in kje je bilo blago prijavljeno, da lahko na podlagi tega zaprejo sporočila.

4.3.3 Namembni urad

Kadar pošiljka prispe na namembno lokacijo, se o tem obvezno obvesti namembni urad. To obvestilo se izvede s pošiljanjem sporočila IE07 od prejemnika oz. špediterja do namembnega urada. V primeru, da ni elektronske povezave, je potrebno obrazec o prispetju fizično dostaviti na namembni urad. Ko je pošiljka predložena, namembni urad pošlje sporočilo IE06 na urad odhoda in s tem začasno sprostí garancijo glavnega zavezanca. V primeru, da je predložitev neveljavna (če namembni urad ni bil določen za konkretno blago), se predložitev zavrne s sporočilom IE08. Kadar se na namembnem uradu carinski organ ne odloči ali odloči za pregled, se pošlje na urad odhoda sporočilo IE18, ki pomeni kontrolne rezultate. Istočasno pa se pošlje tudi sporočilo IE25 osebi, ki je predložila blago, kar pomeni dokončno sprostitev iz tranzitnega postopka.

Slika 5: Izmenjava sporočil pri prejemu blaga (vir: NCTS navodila, Trinet Informatika d.o.o.)

4.3.4 Zaključek postopka

Za namene zaključevanja postopka morajo biti vsi dokumenti kot tudi blago predloženi namembnemu uradu ali pooblaščenemu prejemniku, obenem pa morajo biti spoštovani roki za predložitev blaga, ki pa mora ostati nedotaknjeno. V primeru poškodbe carinskih oznak, ali dostavi blaga direktno do prejemnika, lahko nastane carinski dolg. S predložitvijo blaga na namembnem uradu se konča prevoz, tranzitni postopki in obveznosti imetnika postopka pa se končajo, ko carinski organ opravi kontrole in jih evidentira. S tem so končane vse obveznosti imetnika postopka in carinski dolg zaradi neizpolnitve obveznosti ne more več nastati.

Carinski organ lahko izda potrdilo o koncu postopka na zahtevo prevoznika. Z zaključkom postopka je tudi garant oproščen svojih obveznosti. Glavni zavezanec lahko predloži dokaze, da je bil postopek končan pri drugem namembnem uradu, ali pa pridobi drugo dokazilo o koncu postopka, da uradu odhoda ni treba izvajati iskanja preko namembnega urada.

Četudi je bil postopek zaključen ima carinski urad pravico, da kasneje izvede postopke v zvezi z glavnim zavezancem ali garantom, če je kasneje ugotovljeno, da ni bil pravilno končan in ne bi smel biti zaključen.

5 PRIMERJAVA SISTEMA NTCS S PREDHODNIM OTS

Namen je predstaviti prednosti in slabosti računalniško podprtega tranzitnega sistema NCTS s predhodnim papirnim sistemom OTS, ki je bil v delovanju do 30.4.2004.

spr.	Pravila za izpolnjevanje carinskih listin	Urt. RS	Uporaba	
			od	do
I	Pravilnik o uporabi listin v carinskem postopku	<u>56/1995</u>	01.01.1996	30.06.1999
1	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o uporabi listin v carinskem postopku</i>	<u>76/1995</u>	01.01.1996	
2	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah pravilnika o uporabi listin v carinskem postopku</i>	<u>68/1996</u>	01.01.1997	
II	Uredba za izvajanje carinskega zakona	<u>46/1999</u>	01.07.1999	31.12.2002
1	<i>Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>103/1999</u>	20.12.1999	
2	<i>Popravek uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>12/2000</u>	11.02.2000	
3	<i>Popravek uredbe o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>14/2000</u>	18.02.2000	
4	<i>Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>112/2000</u>	07.12.2000	
5	<i>Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>40/2001</u>	08.06.2001	
6	<i>Uredba o spremembah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>65/2002</u>	24.08.2002	
III	Uredba za izvajanje carinskega zakona	<u>107/2002</u>	01.01.2003	30.04.2004
1	<i>Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>50/2003</u>	13.06.2003	
2	<i>Uredba o spremembi uredbe za izvajanje carinskega zakona</i>	<u>119/2003</u>	19.12.2003	
IV	Pravilnik o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih	<u>35/2004</u>	01.05.2004	31.12.2005
1	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>48/2004</u>	01.05.2004	
2	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>97/2004</u>	15.09.2004	
3	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvi Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>100/2004</u>	15.09.2004	
4	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>35/2005</u>	13.04.2005	
5	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>69/2005</u>	23.07.2005	
6	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>94/2005</u>	26.10.2005	
V	Pravilnik o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih	<u>111/2005</u>	01.01.2006	13.02.2007
1	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine in računalniški izmenjavi podatkov ter o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>93/2006</u>	13.09.2006	
VI	Pravilnik o izpolnjevanju enotne upravne listine, elektronskem poslovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije in o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih	<u>10/2007</u>	14.02.2007	
1	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine, elektronskem poslovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije in o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>55/2007</u>	01.07.2007	
2	<i>Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o izpolnjevanju enotne upravne listine, elektronskem poslovanju s Carinsko upravo Republike Slovenije in o drugih obrazcih, ki se uporabljajo v carinskih postopkih</i>	<u>64/2008</u>	19.07.2008	

Slika 6: Pravila za izpolnjevanje carinskih listin (vir: Trinet Informatika d.o.o.)

5.1 PREDNOSTI IN SLABOSTI SISTEMA NCTS

Prednosti NCTS so predvsem na strani podjetij, ki začenjajo oz. zaključujejo tranzitne postopke, kot tudi na strani carine in na strani prevoznikov.

Prednosti so (CURS 2004b, Leban 2004):

- onemogoča oz. zmanjšuje možnost goljufij;
- ukinja papirno poslovanje in s tem omogoča hitrejše postopke in manjše čakalne dobe;
- zmanjšanje stroškov;
- omogoča večji nadzor nad pošiljkami;
- ni papirnih dokumentov in s tem povezanih težav zaradi izgubljanja dokumentov;
- za carino pomeni manj fizičnega – papirnega dela;
- elektronska povezava vseh carinskih uprav držav pogodbenic;
- elektronska povezava carinskih uprav s podjetji, ki so udeležena v tranzitnih postopkih (pri odpremi in pri prispetju blaga);
- avtomatska potrditev prejema s strani carinske službe;
- podjetjem omogoča nadzor nad gibanjem pošiljke in pridobitev informacij o zaključku postopka in s tem vezane garancije;
- glavni zavezanec na odhodu je elektronsko obveščen o zaključku postopka;
- hitrejša izvedba postopka in hitrejši pretok blaga.

Največja slabost pri NCTS sistemu je, da je popolnoma odvisen od računalniške povezave in je zato tudi najbolj ranljiv na tem področju in prav zato mora vedno obstajati tudi rezervni postopek. Do nedelovanja lahko privede več dejavnikov kot so:

- težave v povezavi,
- težave s strežniki na posameznem območju,
- težave z bazami podatkov.

Poleg omenjenih težav sam postopek še vedno ne poteka povsem brezpapirno in v primeru nedelovanja je sam postopek zelo zamuden, kar pa pripelje do večjih čakalnih dob.

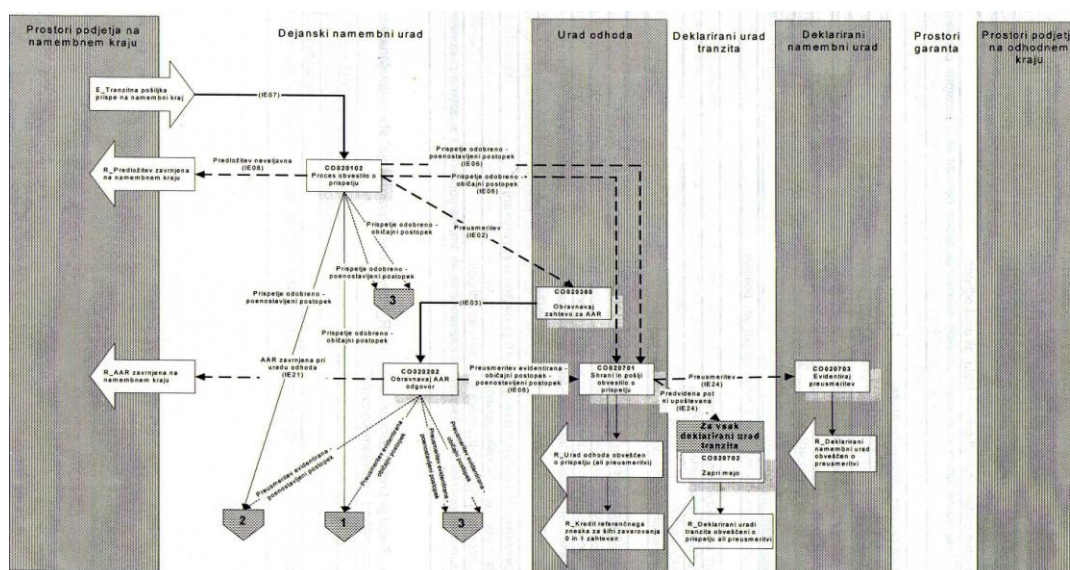
Ena od slabosti pa je prav tako usposabljanje zaposlenih, saj zahteva ravnanje z NCTS računalniškim sistemom veliko znanja ljudi, ki upravljajo s tem sistemom.

5.2 SOOBSTOJ OTS IN NCTS

Glavni učinki soobstoja NCTS uradov in OTS uradov so:

- če je deklarirani namembni urad OTS urad, se bo NCTS spremna listina natisnila v dveh izvodih: Izvod A (AccDoc) in Izvod B (povratni izvod).
- za evidentiranje rezultatov kontrole, ki so bili zajeti pri OTS uradu (CO12 (TO) – Proces odpiši ročno), v NCTS sta potrebna poseben postopek in infrastruktura.
- NCTS spremna listina mora biti oblikovana tako, da je vanjo mogoče vpisati rezultate kontrole v primeru, ko je deklarirani namembni urad NCTS-ov urad, vendar pa je pošiljka preusmerjena na OTS urad (gl. CO02 (TI) – Proces prispetje).

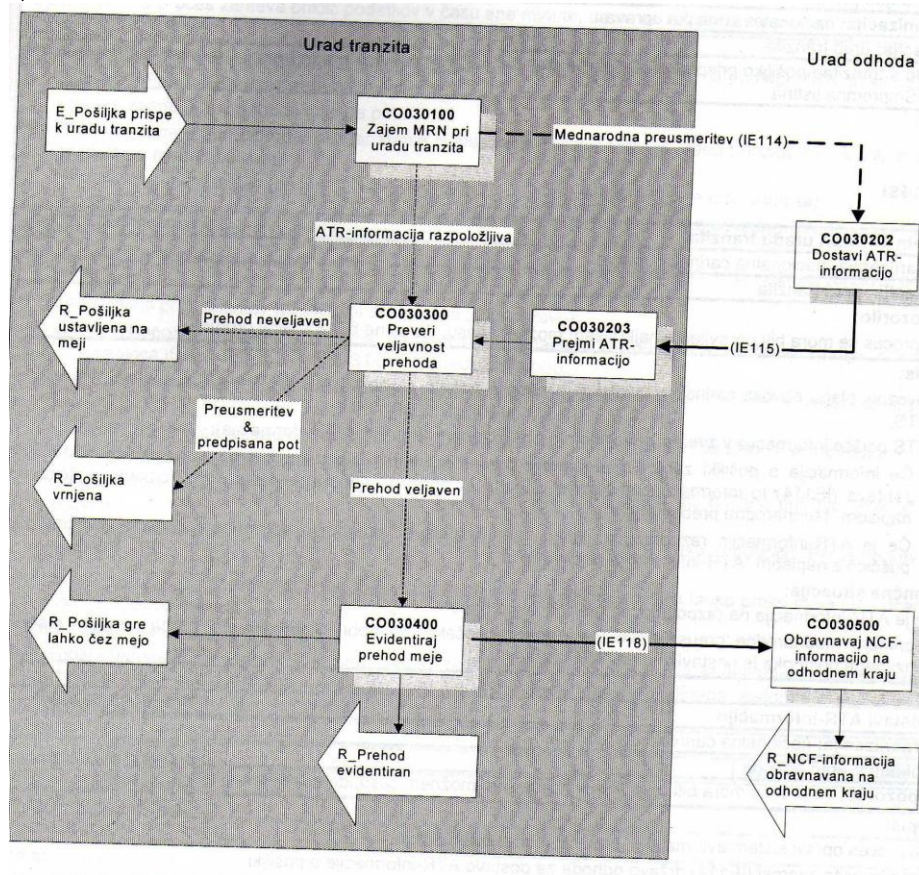

Slika 7: CO02 – Proces prispetje (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)

- Presmeritev od NCTS urada k OTS uradu je potrebno sporočiti uradu odhoda v okviru standardnega NCTS roka poizvedbe, da se na ta način prepreči začetek nepotrebne postopka poizvedovanja (CO11 (TO) Proces sporoči OTS presmeritev).
- Postopek poizvedovanja se izvede na podlagi OTS pravil, če je kateri koli urad, ki je vključen v postopek, OTS urad, in sicer z uporabo obrazcev TC20 in TC22 .

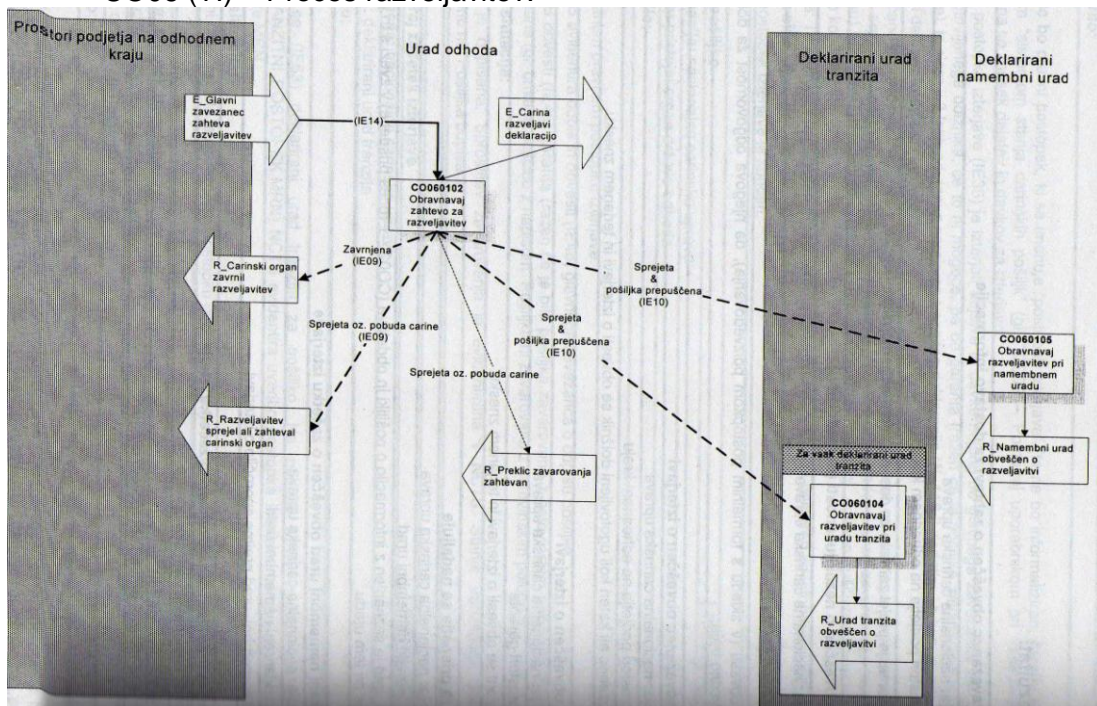

Poleg tega soobstoj vpliva še na dva procesa: CO03 (TI) – Proces pošiljka pri uradu tranzita;

Slika 8: CO03 – Proces pošiljka pri uradu tranzita (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)

- CO06 (TI) – Proces razveljavitev.

Slika 9: CO06 – Proces razveljavitev (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)

6 SKUPNOSTNI TRANZITNI POSTOPEK NA PRIMERU

6.1 PRIMER POŠILJKE IZVOZNIKA IZ SRBIJE ZA KUPCA V ITALIJI

Za konkretno pošiljko iz Srbije se ob vnosu blaga na carinsko območje, v tem primeru CI Obrežje, ne prične carinski postopek že ob vnosu, oziroma se ne plača carinski dolg, ampak se blago v tranzitnem postopku prepelje do carinskega organa, kjer se začne tak carinski postopek, oziroma dovoljena carinska raba ali uporaba blaga. Omenjeno blago torej zapade pod tranzitni postopek, ki je carinski postopek, v katerem se blago prepelje med dvema na carinskem območju ležečima krajema ali med več v tranzitni postopek udeleženi državami, ne da bi bilo potrebno za blago plačati uvozne dajatve. V našem primeru je končna destinacija pošiljke Španija, kar pomeni, da se bodo vse dajatve plačale v državi namembnega urada.

Za neskupnostno blago, kakor imenujemo pošiljko iz Srbije, pri prevozu le-tega od urada odhoda do namembnega urada v tranzitnem postopku obstaja možnost odstranitve izpod carinskega nadzora, kar v praksi pomeni naslednje: da blago ni prispelo do namembnega urada ali je bila odstranjena zalivka... Zaradi teh razlogov se predloži zavarovanje, ki ga v našem primeru da deklarant oziroma zastopnik, to je špediter. Zavarovanje je lahko skupno, in velja za več tranzitnih postopkov ali pa posamezno. Na podlagi zavarovanja vsa tveganja s pošiljko prevzame deklarant oziroma carinski zastopnik, ki zagotavlja, da bo blago pod carinskim nadzorom vse od urada odhoda do namembnega urada, kjer se blago s plačilom uvoznih dajatev sprost v prost promet. V nasprotnem primeru je deklarant tisti, ki plača morebitni carinski dolg.

6.1.1 Prikaz začetka zunanega skupnostnega tranzitnega postopka

- predložitev blaga – upravičena oseba izpolni in vloži carinsko deklaracijo, s čimer se car. postopek sproži;
- na podlagi tovarnega lista in računa se vloži deklaracija, kjer se podatki izmenjujejo z uporabo informacijske tehnologije in računalniških mrež (NCTS);
- car. organ sprejme deklaracijo in jo pregleda. Nato pregleda blago oz. odvzame vzorec;
- v primeru nastanka car. Dolga ga deklarant poravnava;
- prepustitev blaga – blago pridobi eno izmed carinsko dovoljenih rab oz. uporab. Uvoženo blago pridobi status skupnostnega blaga.

Predložitev blaga carinskemu organu opravi fizična oseba. V našem primeru je oseba, ki pripelje blago na carinsko območje, se pravi voznik. Blago se navadno predloži na prostoru carinskega organa, razen če sam organ ne dovoli predložitve blaga na drugem prostoru. Predloži se v času uradnih ur, razen, če carinski organ ne dovoli predložitve izven uradnih ur.

6.1.2 Status pooblaščenega pošiljatelja

»Pooblaščen pošiljatelj ima dovoljenje, da opravlja skupnostne tranzitne operacije brez obveznosti predložitve blaga in ustrezne tranzitne dokumentacije uradu odhoda. Postopek pooblaščenega pošiljatelja je podrobneje opisan v Navodilu o poenostavitvah pri carinjenju blaga, št. 3/2009« (vir: carina.gov.si)

Pravna podlaga:

- 76/4 člen Uredbe Sveta 2913/92, o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 302, 19. 10. 1992), vključno z vsemi spremembami;
- 372/1/e člen in 373. do 378. ter 398. do 404. člen Uredbe Komisije št. 2454/93, o določbah za izvajanje Uredbe Sveta, št. 2913/92 o Carinskem zakoniku Skupnosti (UL L 253, 11. 10. 1993), vključno z vsemi spremembami;
- 48. člen Zakona o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti (Uradni list RS, št. 25/04), vključno z vsemi spremembami.

Pridobljen status pomeni hitrejši pretok blaga od pošiljatelja do prejemnika, hkrati pa olajša carinsko posredovanje, kar pomeni, da carinski deklarant na podlagi pridobljenega dovoljenja prepusti blago. V praksi to pomeni, da opravi delo, ki ga je predhodno opravil carinski delavec:

- natisne STVL listino,
- vpiše št. zalivke,
- določi zadnji rok prihoda na namembni urad.

Glavna ugotovitev te novosti je, da carinski deklarant s statusom pooblaščenega pošiljatelja resda omogoči hitrejšo izvedbo tranzitnega postopka, hkrati pa prevzame še večjo odgovornost.

6.1.3 Spremljajoči dokumenti konkretnega postopka

V nadaljevanju bomo z opisom predstavili konkretne dokumente navedenega tranzitnega postopka, katere so nam z dovoljenjem za uporabo v diplomski nalogi dovolili uporabiti v podjetju Tavčar A&B d.o.o. (PE Obrežje).

Kot osnova začetka postopka je predložen CMR tovorni list in račun oz. faktura blaga

1X 30025 NOVENTA

MEĐUNARODNI TOVARNI LIST
LETRE DE VOITURE INTERNATIONALE **CMR** N° 539358

Na ovaj prevoz će se primeniti: 1. Konvencija o ugovoru za međunarodni prevoz robe drumom, bez obzira na bilo koje suprotne proslave. 2. Ostali uslovi odtisnjeni na poleđini ove potvrde o prevozu o prevozu.

Ce transport est soumis, nonobstant toute clause contraire: 1. La Convention relative au contrat de transport international de marchandises par route (CMR). 2. Conditions générales de transport international par route - imprimées au verso du cot document.

1 Pošiljaoc (ime, adresa, zemlja) Expéditeur (nom, adresse, pays) **1 a) Zemlja:** **MEĐUNARODNI TOVARNI LIST**
LETRE DE VOITURE INTERNATIONALE **CMR** N° 539358
LEGUS ENERGY
PERLEZ-ZRENJANIN
SRBIJA

2 Primaoc (ime, adresa, zemlja) Destinataire (nom, adresse, pays) **2 a) Zemlja:**
IPAG SRL
VIA CASSO 31
30025 NOVENTA VICENTINA (VI)
VIZENZA ITALIA

3 Mesto isporuke (mesto, zemlja, datum) Lieu prévu pour la livraison de la marchandise (lieu, pays, date) **3 a) km do YU**

4 Mesto izlaza iz carinske postaje na prevoz (mesto, zemlja) Lieu où doit être prise en charge de la marchandise (lieu, pays) **4 a) km do YU**

5 Priložene listine Documents annexés

6 Oznaka i broj Marques et numéros **7 Broj koleta Nombre des colis** **8 Vrsta embalaže Nature de l'emballage** **9 Vrsta robe Désignation des marchandises** **10 Statistički broj No. statistique** **11 Bruto težina, kg Poids brut, kg** **12 Zapremina m³ Volume m³**
23 KOL PELETE OD DRVENE PILJEVINE PELETE 15/1 NETO:24.150,00 24.500 00

Razred Classe **7** Broj Chiffre **10** Slovo Lettre **ADR-B-5**

Razred Classe **13** Broj Chiffre **10** Slovo Lettre **ADR-B-5**

13 Uputstva pošiljaoca (za carinske i druge radnje) Instructions de l'expéditeur

14 Odrebe o plaćanju vozarine Prescriptions d'affranchissement
 Plaća pošiljaoc / Franco
 Plaća primaoc / Non Franco

21 Ispostavljen u / Etablié ZRENJANIN dana / le 20.07.2011.

22 **LEGUS ENERGY PERLEZ-ZRENJANIN**

23 **MIG-TRANS D.O.O. BEOGRAD**

24 Pošiljku preuzeo: Marchandises reçues: Mesto / Lieux dana / le 20

16 Prevoznik (ime, adresa, zemlja) Transporteur (nom, adresse, pays) **16 a) Spol, broj registriranih vozila, broj prevoznika:**
BG: 863-60 / 54-10 BG

17 Ostali prevoznici (ime, adresa, zemlja) Transporteurs successifs (nom, adresse, pays)
MIG-TRANS D.O.O. BEOGRAD

18 Primedbe i ograničenja prevoznika Réserves et observations du transporteur
Vozač! Vidi upitnik na poleđini 3. A-C primeraka.

20 Plaća A payer par Prevoznik / Expéditeur
Prevoznik / Expéditeur
Proje / Proje de transport
Sukcena / Réductions
Ostatak / Solde
Dodaci / Additions
Ostali troškovi / Frais accessoires
UKUPNO / TOTAL

15 Pouzeće / Remboursement

Popunjeno na odgovornost pošiljaoca od 1 - 15 uključno 19 + 21 + 22. Sa detaljnim crtama učitvenih deo mora pokupiti prevoznik, 16-19-20-23. A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur 1 - 15 y compris les 19 + 21 + 22. Les parties encadrées de lignes grasses doivent être remplies par le transporteur: 16-19-20-23.

Popunjeno na odgovornost primaoca od 16 - 24 uključno 20. A remplir sous la responsabilité de l'expéditeur 16 - 24 y compris les 20.

Divide i pečat pošiljaoca

Podpis i pečat prevoznika

Polpis i pečat primaoca

Slika 10: CMR Tovorni list (vir: Z dovoljenjem Tavčar A&B d.o.o.)

Trinet Logistični Management - Tranzit - NCTS odpreme

Program Moduli Pogled Tranzit - NCTS odpreme Šifrantki Orodja Pomoč 1 obvestilo: Na voljo je nova različica TLM strežnika!

Osveži Filtriraj

Hitri dostop
Vpiši iskani tekst [F3]

Dokumenti
Skupna deklaracija 2006
CMR
Tranzit - NCTS odpreme

NCTS - IE015

Glava 1/2 | Glava 2/2 | Varnostni podatki | Postavke | Ostalo | Pozicijska mapa 11/000555-571

Lokacija: 1 - Obrežje - Obrežje LRN: SI36775479 B 11 200 008625

Vrsta deklaracije: T1 Število postavk: 1

Država odpreme: XS Število koli: 23

Namembna država: IT Bruto masa: 24500

Vrsta transp. v notranjosti: 3 Zabojujnik?: 0 - Ne

Vrsta transp. na meji: Urad odhoda: SI SI001123 - OBREŽJE

Reg ob odhodu/Država: BG86360/5410BG XS Namembni urad: IT IT127100 - GORIZIA

Reg ob prehodu/Država: Zavezanec šifra: TAVČAR - TAVČAR A&B D.O.O.

Pošiljatelj šifra: naziv: TAVČAR A&B D.O.O.

naziv: LEGUS ENERGY naslov: CESTA NA LENIVEC 051

naslov: SVETOSAVSKA 48 pošta, kraj: 6210 SEŽANA

pošta, kraj: 23260 PERLEZ država, TIN: SI SI36775479 PREVERI

država, TIN: XS PREVERI Holder ID TIR:

Prejemnik šifra: Zastopnik šifra: 8 - RACIĆ MIŠA

naziv: IPAG SRL ime, funkcija: RACIĆ MIŠA DEKLARANT

naslov: VIA DEL PROGRESSO 31 Kraj: Obrežje

pošta, kraj: 36025 NOVENTA VICENTINA Datum: 21.7.2011

država, TIN: IT PREVERI

Pooblaščen prejemnik: PREVERI

Verzija dokumenta: 2 | 'WORKGROUP/Administrator#tmadmin, 21.7.2011 10:37:49 - aktivna verzija

Shrani Prekliči

Splošno: 1

EUL

ICS Filter: MRN se konča z "9866", v obdobju od 1.1.2011 v obdobju do 3.8.2011

Klijent: '3.24.2.4113' Strežnik: 'TLM', različica: '3.24.2.4113' Baza: 'MSSQL' Upora...: (brez prijave)

start IZMENLJIV DSK (G:) Diploma-Tranzitni pos... Trinet Logistični Mana... 23:25

Slika 11: Pričetek izdelave deklaracije (vir: Tavčar A&B d.o.o.)

V glavi dokumenta so vpisani osnovni podatki pošiljatelja, prejemnika in podatki o prevoznem sredstvu.

Najpomembneje je, da je naveden urad odhoda, namembni urad ter podatki zavezanca in zastopnika.

TAVČAR A&B D.O.O. SEŽANA MMP OBREŽJE OBREŽJE 79 8261 JESENICE NA DOLENJSKEM SI/SI36775479/200	Stran: 1/1 Datum: 03.08.2011 Sprememba: 17.07.2009 Verzija: 3.0
--	--

Pooblastilo za prevzem
tranzitnih spremljajočih listin - obrazec A/B

MRN: 11SI00112315589866

LRN: SI36775479B11200008625

Datum: 21.07.2011

Glavni zavezanec: TAVČAR A&B D.O.O.
CESTA NA LENIVEC 051
6210 SEŽANA
SI36775479

Lokacija: Obrežje - TAVČAR A&B D.O.O. SEŽANA MMP OBREŽJE
Cesta na Lenivec 51
6210 SEŽANA
Telefon: 07/4957402
Telefax: 07/4957403
E-pošta: tavcar.ab.doo@siol.net

Vrsta deklaracije: T1 - Zunanji skupnostni tranzit

Država odpreme: XS - Srbija
Namembna država: IT - Italija
VT v notranjosti: 3 - Cestni transport
VT na meji: /

Reg./Država ob odhodu: BG86360/5410BG/XS - Srbija
Reg./Država ob prehodu: /

Urad odhoda: SI001123 - OBREŽJE
Namembni urad: IT127100 - GORIZIA

Bruto masa: 24.500,000 kg
Število kolijev: 23
Vrednost v EUR: 3.501,75
Vrednost v valuti: 3.501,75 EUR

Zahtevamo dodatni izvod obrazca A:

Da	Ne
----	----

Kraj in datum	Žig	Podpis
Obrežje, 21.07.2011		RACIĆ MIŠA

Trinet Informatika, d.o.o.

Slika 12: Pooblastilo za prevzem T1 STVL (vir: Tavčar A&B d.o.o.)

Po predložitvi listin prejme voznik Pooblastilo za prevzem STVL. V dokumentu so zajeti podatki o pošiljki. Na zgoraj prikazanem dokumentu je sicer že prikazana MRN črna koda, saj je bila pošiljka že prepuščena v tranzit. Ko gre prevoznik s tem dokumentom na carino, je dokument brez MRN črne kode, katero dobi ob prepustitvi v tranzit.

EVROPSKA SKUPNOST		VRSTA DEKLARACIJE (1)		MRN	
SPREMA TRANZITNA VARNOSTNA LISTINA	Posiljatelj/voznik (2)	Št.	Druga OPO (S32)	11SI00112315589866	
	LEGUS ENERGY		---	T1	
	SVETOSAVSKA 48	XS	Obrasci (3)	Varn. dekl. (S00)	
	PERLEZ	23260	001	002	1
	Prejemnik (8)	Št.	Postavke (5)	Število tovorkov (6)	Bruto masa (v kg) (35)
	IPAG SRL		1	23	24.500,000
	VIA DEL PROGRESSO 31	IT	Referenčna številka (7)		
	NOVENTA VICENTINA	36025	SI36775478B11200008625		
	Datum in ura prihoda na prvo mesto prihoda na carinsko območje (S12)		Povratnica je treba poslati uradu CENTRAL TRANSIT OFFICE MEDNARODNI PREHOD ZB SI-5290 ŠEMPETER PRI GORIZI SI-5290		
	Šifra načina plačila prevoznih stroškov (S29)		Šifra države odpreme/vozova (16)	Šifra namembne države (17)	
Registracija in država prevoznega sredstva ob odhodu (18)		Drugi dogodi med prevozom Podrobnosti in ukrepi (56)			
Registracija in država aktivnega prevoznega sredstva ob prehodu meje (21)		ZAZNAMKI PRISTOJNIH ORGANOV (G)			
Vrsta prevoza na meji (25)	Blago se nahaja vlna (30)				
Kraj nalozarjanja (S17)	Kraj ractovarjanja (S18)	Šifre držav, preko katerih poteka prevoz (S13)			
XS/PERLEZ	IT/VICENZA	XS, HR, SI, IT			
Referenčna številka prevoza (S10)					
Prejemnik (vamost) (S06)	Št.	Posiljatelj (vamost) (S04)	Št.		
IPAG SRL		LEGUS ENERGY			
VIA DEL PROGRESSO 31	IT	SVETOSAVSKA 48	XS		
NOVENTA VICENTINA	36025	PERLEZ	23260		
Prevoznik (S07)	Št.	Številke carinskih oznak (S28)			
MG TRANS					
BEOGRAD	XS				
BEOGRAD	11000				
Prilozor (55)	Kraj in država:		Kraj in država:		
	Registracija in država novega prevoznega sredstva:		Registracija in država novega prevoznega sredstva:		
	Ktr. (1) Številka novega zabojnika:		Ktr. (1) Številka novega zabojnika:		
	(1) Vnesi 1 za DA in 0 za NE		(1) Vnesi 1 za DA in 0 za NE		
ZAZNAMEK PRISTOJNEGA ORGANA (F)	Nove carinske oznake: Številko:	ID oznake:	Nove carinske oznake: Številko: ID oznake:		
	Podpis:	Pečat:	Podpis: Pečat:		
	☐ Podatki so že vneseni v sistem				
	Glavni zavezanec/imetnik zvezka TIR		URAD ODHODA (C)		
	TAVČAR A&B D.O.O.		SI001123 OBREŽJE		
Providilni uradi tranzita (in država) (S1)	CESTA NA LENIVEC 051	6210	21.07.2011		
	SEŽANA	SI			
Zavarovanje ne velja za (52)	06SI0000100002R4	Šifra	Namembni urad (in država) (53)		
		1	IT127100 GORIZIA		
KONTROLA URADA ODHODA (C)		KONTROLA NAMEMBNEGA URADA (I)			
Ugotovitev: A2 Zadovoljivo		Datum prispelja:			
Nameščne car. oznake: Številko: 1		Kontrola carinskih oznak:			
ID oznake: 353		Pripombe:			
Rok (zadnji dan): 23.07.2011		Povratnica je poslana dne po koliziju pod št. Podpis: Pečat:			

Slika 13: T1 STVL (sprema tranzitna varnostna listina) (vir: Tavčar A&B d.o.o.)

S tem dokumentom blago nadaljuje pot do namembnega urada (v tem primeru IT Gorizia, polje 53 STVL dokumenta), kjer se na podlagi MRN kode tranzitna deklaracija razdolži.

V namembnem kraju Gorizia se izvrši sprostitev v prost promet, oziroma se opravi uvozno carinjenje blaga.

S tem se tranzitni postopek zaključi.

6.2 IZVEDBA POSTOPKA V PRIMERU NEDELOVANJA SISTEMA

Ob nedelovanju carinskih informacijskih sistemov se z dovoljenjem carinskega organa dovoli uporaba pomožnega postopka. Nedelovanje informacijskega sistema se objavi na spletni strani CURS-a.

Praktični primer uporabe pomožnega postopka

- Deklarant natisne iz svojega sistema tri izvode izpolnjene spremne tranzitne listine (STL) – obrazec A brez MRN številke.
- Deklarant odtisne svoj žig in se podpiše v polje 54 na vse tri izvode in jih dostavi na urad odhoda. Priloži potrebne spremljajoče dokumente (fakturo, CMR ...) ter originalno potrdilo o skupnem zavarovanju (TC31/TC33), v kolikor le-to ni deponirano pri uradu odhoda.
- Urad odhoda evidentira tranzitni postopek v svojo evidenco in vpiše številko v posebni rdeč žig »NCTS – pomožni postopek«, ki ga odtisne v polje A, vpiše zalivke, rok za predajo ter potrdi in podpiše vse izvode. Izvoda 4 in 5 vrne deklarantu, izvod 1 pa zadrži skupaj s priloženimi listinami. Urad odhoda odtisne tudi pečat: To be returned to: sledi naslov centralne tranzitne pisarne (Šempeter pri Gorici).

Namembni urad (v našem primeru Ferneti) mora posredovati informacije o zaključku tranzitnega postopka centralni tranzitni pisarni. V nasprotnem primeru carinski urad oziroma CTP od glavnega zavezanca (deklaranta) lahko zahteva dostavo dokazil o koncu tranzitnega postopka, kar pomeni, da mora zavezanec pridobiti uvozno deklaracijo pri namembnem uradu, s katero dokazuje zaključek tranzitnega postopka.

EVROPSKA SKUPNOST		VRSTA DEKLARACIJE (1)		
SPREMINA TRANZITNAVARNOSTNA LISTINA	Posiljatelj/izvoznik (2)	Št.	Uriage (1) (S37)	
	U.S. STEEL SERBIA D.O.O.		---	
	RADINAC	XS	Obrazi (3)	
	SMEDEREVO	11300	001 002	
	Prejemnik (8)	Št.	Stevilo tovornikov (6)	
	FERLATTA CENTRO SERVICI SPA		1	
	VIA DEI MILLE 12	IT	Bruto masa (v kg) (35)	
	BERNATE TICINO	20010	12	
	Datum in ura prihoda na prvo mesto prihoda na carinsko območje (S12)		Referenčna številka (7)	24.359.000
	Šifra načina plačila prevoznih stroškov (S29)		SI36775479B11200005944	
Registracija in država prevoznega sredstva ob odhodu (18)		Povratnico je treba poslati uradu		
RU77325/3667RU	XS	CENTRAL TRANSIT OFFICE		
Registracija in država aktivnega prevoznega sredstva ob prehodu meje (21)		MEDNARODNI PREHOD 2B		
Vrsta prevoza na meji (25)		SI		
Blago se nahaja v/na (30)		SI-5290 ŠEMPETER PRI GORICI		
Kraj natožvarjanja (S17)	Kraj raztožvarjanja (S18)	SI-5290		
XS/SABAC	IT/BERNATE TICINO	Šifra države odpreme/izvoza (15)		
Referenčna številka prevoza (S10)		Šifra namembne države (17)		
Prejemnik (varnost) (S06)		IT		
FERLATTA CENTRO SERVICI SPA		Drugi dogodki med prevozom		
VIA DEI MILLE 12	IT	Podrobnosti in ukrepi (56)		
BERNATE TICINO	20010	ZAZNAMKI PRISTOJNIH ORGANOV (G)		
Prevoznik (S07)	Št. SIXS005005LC00067	Šifre držav, preko katerih poteka prevoz (S13)		
M&B TRANS	XS	XS, HR, SI, IT		
BRANKA RADIČEVIČA 47A	22320	Kraj in država.		
NOVI SLANKAMEN		Kraj in država.		
Kraj in država.		Kraj in država.		
Registracija in država novega prevoznega sredstva:		Registracija in država novega prevoznega sredstva:		
Ktr. (1) Številka novega zaboynika:		Ktr. (1) Številka novega zaboynika:		
(1) Vnesti 1 za DA in 0 za NE		(1) Vnesti 1 za DA in 0 za NE		
Nove carinske oznake: Številco: ID oznake:		Nove carinske oznake: Številco: ID oznake:		
Podpis: Pečat:		Podpis: Pečat:		
☐ Podatki so že vneseni v sistem		☐ Podatki so že vneseni v sistem		
Glavni zavezanec in njegov zakoniti predstavnik (TIR)		URAD ODHODA (C)		
TAVČAR A&B D.O.O. Št. SI36775479		SI001123 OBREZJE		
TAVČAR A&B D.O.O. SPEDICIA EXPORT/IMPORT/TRANSPORT		25.05.2011		
OBREZJE 79 JESENICE NA DOLENJSKEM SI 8261		lu-9625		
Predvideni uradi tranzita (in država) (51)				
Zavarovanje ne velja za	06SI00001000002R4	Šifra		
		1		
KONTROLA URADA ODHODA (D)		KONTROLA NAMEMBNEGA URADA (I)		
Datum prispetja:		Povratnica je poslana dne		
Kontrola carinskih oznak:		po knjiženju pod		
Pripombe:		Št.		
Naravnostne car. oznake: 4x353		Podpis:		
ID oznake---		Pečat:		
MVA (zadnji stan): 27.5.2011				

Slika 14: NCTS pomožni postopek (vir: Tavčar A&B d.o.o.)

6.3 KRITIČNA ANALIZA NCTS SISTEMA

V osnovi predstavlja velik strošek za podjetja, ki delajo z NCTS programov, strojna in programska oprema. Da bi vsa ta programska oprema delovala brezhibno, predvsem pa da bi se uporabljala pravilno je izredno pomemben faktor tudi znanje zaposlenih, ki jih je potrebno pogosto in redno izobraževati, kar predstavlja prav tako velik strošek za podjetja.

V avtomatiziran sistem NCTS je potrebno vnesti zelo veliko podatkov iz listin, katere carinskim organom med postopkom niso vidne zaradi manjšega nadzora vnesenih podatkov pa prihaja do kasnejših carinskih kontrol v podjetjih. Ker sistem zahteva redna posodobljanja zaradi potreb po vedno boljši in hitrejši tehnologiji ob povečevanju pretoka blaga, prihaja do možnosti izpada sistema. Prav zato je največja težava NCTS-a ravno to, da je zaradi obsežnosti in zapletenosti povezav zelo nagnjen k tehničnim težavam, saj gre v tem sistemu za mrežo povezav s centralo v Bruslju, tako imenovano skupno komunikacijsko omrežje, ki ga upravlja Evropska komisija. V kolikor na določeni lokaciji omrežje ne deluje, ni mogoče NCTS tranzitov začeti niti zaključevati. Do nedelovanja lahko privedejo različni dejavniki, vse to pa se kaže predvsem v nepotrebnih čakalnih dobah in ravno zaradi tega bo vedno v takih situacijah potreben rezervni postopek. Prav tako je velik problem pri začetku postopka na namembnem uradu zahteva po zelo velikem številu podatkov, ki jih je potrebno vnesti praviloma ročno, ali pa jih pridobiti od glavnega zavezanca po elektronski pošti. Carinske službe se otepa ročnega vnašanja podatkov, ker je to zamudno, zato se trudijo glavne zavezance vzpodbuditi k elektronski izmenjavi podatkov.

6.4 PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE STANJA

Nelogistična podjetja se vse bolj usmerjajo k svoji temeljni dejavnosti, vse ostale dejavnosti pa oddajajo zunanjim izvajalcem. Zato se v logističnem smislu priložnost ponuja predvsem podjetjem, ki ponujajo celovite rešitve za naročnike. Od skladiščenja, pakiranja, evidentiranja zalog, do samih prevozov blaga in s tem povezanih carinskih in ostalih postopkov. V smislu elektronskega carinskega poslovanja in postopkov (prevsem v smislu NCTS sistema) se možnosti za izboljšave stanja vidijo predvsem v:

- konstantnem nadgrajevanju sistema v tehničnem smislu, da s tem povečamo hitrost in zanesljivost takšnega poslovanja,
- v širitvi omrežja in računalniškem poslovanju na čim širšem območju,
- v višji stopnji varnosti in zmanjšanju možnosti goljufij in nepravilnosti,
- v nenehnem izobraževanju vseh zaposlenih, ki upravljajo s temi sistemi,
- v konstantnem izboljšanju obstoječih programov v smislu enostavnosti,
- v iskanju alternativnih poslovnih programov.

7 ZAKLJUČEK

Hitro in rastoče delovanje trga zahteva vseskozi prilagajanje in pospešeno iskanje novih tehnologij za skrajšanje carinskih in ostalih postopkov za zagotavljanje čimhitrejšega in čim manj oviranega pretoka blaga med državami. Zato je računalniški sistem NCTS od svojih začetkov pa do danes že mnogo napredoval in sledil potrebam na trgu. Kljub manjšim tehničnim težavam, ki se pojavljajo ob delovanju sistema in so povezani predvsem s povezavami in delovanji omrežij, je to kakovostna rešitev, ki je zelo pripomogla k pospešenemu in bolje nadzorovanemu pretoku blaga v Skupnosti in izven nje. Vsekakor zahteva sistem za samo delovanje predvsem visoko usposobljene ljudi, ki upravljajo s sistemom in šele ta usposobljenost bistveno pripomore k pravilni uporabi in izkoriščenosti namena tega novega sistema. Kombinacija odličnega računalniškega sistema in usposobljenih služb ter posameznikov za upravljanje z le-tem prinašata zmanjšanje čakalnih dob in hitrejši pretok blaga. Z uvedbo NCTS sistema se vzpostavlja tudi večji nadzor nad pošiljkami tako s strani naročnikov storitev, kot tudi s strani pooblaščenih zastopnikov in carinske službe. Zato je zmanjšana možnost goljufij, saj računalniški sistem avtomatično izvrši celo vrsto analiz, ki bi jih bilo potrebno drugače izvajati ročno, kar pa bi prineslo počasnejši pretok blaga.

Za reševanje problemov v primeru nedelovanja je bila v CU Nova Gorica vzpostavljena centralna carinska pisarna, ki rešuje vse morebitne težave pri tranzitnem postopku in podporo uporabnikom. Ta služba nudi pomoč vse dni v letu in 24 ur na dan.

Mislimo, da so bili cilji, ki so bili navedeni na začetku diplomske naloge, v celoti doseženi, saj smo skozi celotno nalogo konkretno predstavili vse carinske postopke, carinsko službo in računalniški sistem NCTS, katerega delovanje smo predstavili na konkretnem primeru skupaj z analizo in predlogi za izboljšave. S tem je bil dosežen tudi osnovni namen naloge, ki je bil predstaviti in analizirati potek tranzitnih postopkov v Skupnosti in delovanje NCTS računalniškega sistema. Iz diplomske naloge je razvidno, da se je carinsko poslovanje po uvedbi NCTS sistema bistveno izboljšalo, tako na področju nadzora pretoka blaga, kot na samem hitrejšem izvajanju prevozov in hitrejšem pretoku blaga. Kljub nekaterim slabostim je sistem dober in naše mnenje je, da s papirnim poslovanjem ne bi bilo mogoče slediti vsem zahtevam trga.

Možnosti nadaljnega razvoja se vidijo predvsem v nenehnem izboljševanju računalniškega sistema, predvsem na področju omrežja in hitrejših povezav, kar smo dokazali z navedenimi dejstvi in analizo prednosti in slabosti sistema.

Kljub temu, da je trenutni postopek dober in se nenehno izboljšuje, pa je potrebno stremeti k iskanju alternativ in novih postopkov, morebiti tudi v obliki novega popolnoma drugačnega računalniškega ali kakršnega koli drugačnega sistema, ki bo še bolj dovršen in bo pripomogel k hitrejšemu pretoku blaga in popolnemu nadzoru.

LITERATURA IN VIRI

Zupančič, A (2008). *Carinski postopki v EU*. Ljubljana: Odin.

Planinc, B (2008). *Tranzitni postopek in njegov nadaljni razvoj. Delovno gradivo iz izobraževalnega programa*. Ljubljana: ZZI.

Trinet Informatika (2003). Projekt računalniško podprtega tranzita. Ljubljana: Center Marketing Internationale.

Trinet Informatika (2003). *Konvencija o skupnem tranzitnem postopku*. Ljubljana: Center Marketing Internationale.

Trinet Informatika (2011). *Navodila za uporabo NCTS verzija 1.0*. Ljubljana.

Tranzitni priročnik. PDF naloženo iz spletnega mesta www.carina.gov.si.

Tavčar A&B d.o.o. (2011). *Dokumenti in priloge za praktični primer*.

Spletne strani:

http://www.izvoznookno.si/Dokumenti/Mednarodno_trgovanje/Carinski_postopki_8.a_spx

http://www.carina.gov.si/si/intranet_internet/podjetja/tranzit/tranzit/

http://www.carina.gov.si/si/novosti/sector_za_carinske_in_davcne_postopke/postopek_tir_v_ncts/

KAZALO SLIK

- Slika 1: Generalni carinski urad (siol.net)
Slika 2: TIR Karnet (vir: www.transfluvia.be)
Slika 3: Označevanje odobrenega vozila za prevoz s TIR karnetom (vir: www.unit6.nl)
Slika 4: Območje veljavnosti zavarovanja (vir: Tranzitni priročnik, str.115)
Slika 5: Izmenjava sporočil pri odpremi blaga (vir: NCTS navodila, Trinet Informatika d.o.o.)
Slika 6: Pravila za izpolnjevanje carinskih listin (vir: Trinet Informatika d.o.o.)
Slika 7: CO02 – Proces prispetje (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)
Slika 8: CO03 – Proces pošiljka pri uradu tranzita (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)
Slika 9: CO06 – Proces razveljavitev (vir: Projekt računalniško podprtega sistema, Trinet d.o.o.)
Slika 10: CMR Tovorni list (vir: Z dovoljenjem Tavčar A&B d.o.o.)
Slika 11: Pričetek izdelave deklaracije (vir: Tavčar A&B d.o.o.)
Slika 12: Pooblastilo za prevzem T1 STVL (vir: Tavčar A&B d.o.o.)
Slika 13: T1 STVL (spremna tranzitna varnostna listina) (vir: Tavčar A&B d.o.o.)
Slika 14: NCTS pomožni postopek (vir: Tavčar A&B d.o.o.)